

PROTOPRESBITER THEODOROS ZISIS

Biserica și coronavirusul

---

*Atac la adresa dogmelor și a sfințeniei
bisericii
(Volumul II)*

AMMOTB
Beiuș - 2022

Când citim sau ascultăm Evanghelia și cunoaștem lucrarea făcătoare de minuni a multor Sfinți și chiar în cazul epidemiilor, precum este și cea provocată de coronavirus, ne întristăm, suntem cuprinși de amărăciune din cauza modului conformist în care conducerea Bisericii a abordat măsurile sanitare impuse de stat, care au ajuns până la necinstirea lui Dumnezeu și la blasfemia închiderii bisericilor, a denigrării hulitoare a Tainei Sfintei Euharistii, a purtării de măști în biserici, a menținerii distanței între oameni, a interzicerii sărutării sfințelor icoane și a moaștelor și a tuturor celorlalte măsuri. [...] Frica de moarte a episcopilor și a clericilor este o rușine. Este paradoxal și dificil de explicat pentru credincioși faptul că, în timp ce Biserica cântă biruința lui Hristos asupra morții prin cuvintele „*Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând*”, majoritatea episcopilor se tem de moartea care ar putea fi provocată prin transmiterea coronavirusului și evită să sărbătorească Învierea la ora rânduită, în acord cu tradiția bimilenară a Bisericii. [...] Hotarele vieții noastre le stabilește Dumnezeu și nu coronavirusul. [...] Cea mai evidentă și de necontestat dovadă a instrumentalizării coronavirusului în beneficiul globalizării și al ecumenismului este dată de faptul că ecumeniști renumiți din rândul ierarhilor s-au grăbit să se vaccineze, ca model și exemplu de supunere față de conducătorii lumii, în fața camerelor TV, precum și de susținerea tuturor măsurilor luate și chiar a celor împotriva Bisericii, precum au fost închiderea bisericilor, purtarea măștilor în biserici, interzicerea procesiunilor, schimbarea orei de săvârșire a slujbei Învierii și multe altele.

„Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, dar care nu pot să ucidă sufletul” (Matei 10, 28)

Protopresbiter Theodoros Zisis
Profesor emerit al Universității din Tesalonic

BISERICA ȘI CORONAVIRUSUL

**Atac la adresa dogmelor și a sfințeniei
bisericii**

– Volumul II –

Traducere din neogreacă de
Emanuel Dumitru

AMMOTB
Beiuș - 2022

Traducerea din neogreacă
a fost realizată după originalul:

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΩΝΟΪΟΣ
Προσβολή τῶν δογμάτων καὶ τῆς ιερότητος τῶν ναῶν
(ediția a II-a, 2021)

Autor: Protopresbiter Theodoros Zisis, Profesor emerit al
Universității din Tesalonic

Traducere din neogreacă: Emanuel Dumitru

Editare și corectare text: Roxana-Cristina Cantor

Coperta: Roxana-Cristina Cantor

© 2021 *Asociația mărturisitorilor și martirilor
ortodocși din Țara Beiușului: popa Flore din Beiuș,
popa Mihai din Sânmartin și Găvruta Petru din
Pocola*

Comenzi: marturiiortodoxe@gmail.com

Preluarea unor texte sau capitole este liberă, cu menționarea exactă a
sursei citate.

Mulțumim

Preacucernicului Părinte Theodoros Zisis, Profesor emerit al Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Aristotel” din Tesalonic, pentru bunavoința de a ne acorda dreptul și binecuvântarea traducerii și publicării, în limba română, a acestei cărți, spre slava lui Dumnezeu și pentru luminarea clerului și poporului român binecredincios. Mulțumirile noastre se îndreaptă și către Pr. Matei Vulcănescu, care a mijlocit pentru obținerea binecuvântării și către toți preoții și credincioșii care au contribuit în vreun fel pentru tipărirea prezentei ediții.

CUVÂNT ÎNAINTE LA EDIȚIA A II-A

În prima ediție a cărții (septembrie 2020), care s-a epuizat repede, au fost publicate șase texte scrise în ordine cronologică din luna martie până în luna august a anului 2020, care corespund celor șase capitole ale lucrării. Deoarece însă diversele probleme generate de răspândirea epidemiei de coronavirus continuă, mai ales în ceea ce privește abordarea greșită a acesteia din punct de vedere bisericesc, am continuat să scriem și alte articole, după cum credem, în direcția ecleziastică corectă. Astfel, cea de-a doua ediție a cărții, cuprinde patru noi capitole, cu următoarele titluri, pe care le menționăm respectând ordinea cronologică în care au fost scrise: Capitolul VII, *„Medicii sunt neputincioși, Hristos este atotputernic”*. Capitolul VIII, *„Sfântul Dimitrie salvează Tesalonicul de o epidemie mai rea decât cea a coronavirusului”*. Capitolul IX, *„Prăznuirea Învierii înainte de miezul nopții este un act blasfemator și lipsit de fundament teologic”* și Capitolul X, *„Introducere la combaterea circulării sinodale privind vaccinarea”**

Sperăm ca și noul material să contribuie la o abordare ecleziastică mai bună a problemei și la lămurirea mai corectă a credincioșilor.

Pr. Theodoros Zisis
Septembrie 2021

---

* În acest volum, capitolele I-IV.

CAPITOLUL I

Medicii sunt neputincioși, Hristos este atotputernic.

De ce a crescut numărul infectărilor în Tesalonic?

1. Bisericile goale și pustii

În cea de-a șaptea duminică a Sfântului Evanghelist Luca, care în anul 2020 a picat pe 8 noiembrie, în bisericile lipsite de credincioși a fost citită o pericopă din Sfânta Evanghelie după Luca, în care evanghelistul relatează două minuni: minunea tămăduirii femeii cu scurgerea de sânge și minunea învierii fiicei lui Iair¹. Nu vom comenta priveliștea deplorabilă și infamă pe care au oferit-o bisericile goale și pustii și care te ducea cu gândul la pregătirea instalării „*urâciunii pustiirii în locul cel sfânt*”, nici denaturarea Tainei Sfintei Euharistii din taină la care iau parte toți credincioșii la o reprezentație teatrală, la care au luat parte câțiva actori slujitori și cântăreți și pe care o poți urmări, fără a fi prezent, de la radio și de la televizor. Panurezia ecumenismului a devastat mintea și inimile multor slujitori și mireni și acest dezastru conduce acum și la închiderea, la pustiirea bisericilor. Încă de la prima zăvorâre în case și excludere de la slujbele din biserică, de la prima noastră exilare din biserici, în primăvară, am început să fundamentăm în scris aprecierea noastră că săvârșirea Sfintei Euharistii cu ușile închise, în

---

¹ Luca 8, 41-56.

absența credincioșilor, constituie o ridiculizare a Tainei, o caricaturizare a Sfintei Liturghii fiindcă anulează și șterge toate cele afirmate în textele liturgice. Dăm în acest sens un simplu exemplu din multele exemple care pot fi prezentate: când preotul spune de multe ori cuvintele „*Pace tuturor! Capetele noastre Domnului să le plecăm!*”, cine sunt acei „toți” cărora li se adresează, recomandându-le să-și plece capul? Scaunele și stranele goale? Și cui se adresează la sfârșit, cu îndemnul de a se apropia de Sfânta Împărtășanie: „*Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați*”? Stranelor și scaunelor neînsuflețite? Vom întregi, cu ajutorul lui Dumnezeu, ceea ce am început în primăvară, acum când trăim a doua noastră excludere, a doua exilare, care se prevede a dura mai multe luni.

2. Creatorul este mai specialist decât specialiștii

Pericopa evanghelică citită alaltăieri în bisericile goale arată cât de puțin credem în Evanghelie și cât de nestatornici suntem noi, slujitorii altarelor, care în predicile noastre nu facem actualizarea Evangheliei, desigur, dacă credem că „*Iisus Hristos, ieri și azi și în veci, este același.*”². Și cel mai important, dacă dincolo de cuvinte și predici punem în practică Evanghelia în realitatea de zi cu zi, așa cum au făcut sfinții în viața lor, încât pe bună dreptate se spune că viețile sfinților sunt Evanghelia pusă

---

² *Evrei 13, 8.*

în practică.

Ne istorisește, deci, Sfântul Evanghelist Luca, care de profesie era medic, că o anumită femeie suferea de hemoragie de doisprezece ani. Aceasta nu se confrunta doar cu chinurile și slăbirea generate de boală, ci și cu neputința științei medicale, a medicilor acelei epoci, de a-i opri scurgerea de sânge. Și-a cheltuit toată averea alergând de la un medic la altul, dar nimeni nu a putut să o vindece. A auzit însă de multele și marile minuni făcute de Hristos, de aceea a și alergat spre El, s-a atins de marginea hainei Lui și imediat hemoragia s-a oprit. Spune medicul Luca: *„Și o femeie, care de doisprezece ani avea scurgere de sânge și cheltuisese cu doctorii toată averea ei și de nici unul nu putuse să fie vindecată, apropiindu-se pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui și îndată s-a oprit curgerea sângelui ei”*³. Timp de doisprezece ani medicii nu au putut să-i oprească hemoragia, iar Hristos, atotputernicul Dumnezeu-Omul, Creatorul, Care l-a plăsmuit pe om cu înseși mâinile Sale și știe mai bine decât orice medic cum funcționează toate organele trupului și poate să restabilească funcționarea lor normală, atunci când acestea se îmbolnăvesc, a oprit scurgerea de sânge a femeii într-o clipită, *„îndată”*. Ce medic ar putea să săvârșească minunile pe care le-a făcut Hristos, Care nu a avut la dispoziție mijloace terapeutice medicale, medicamente, analize și spitale, ci doar cuvântul Său atotputernic și a vindecat prin harul Său tămăduitor nesecat?

---

³ Luca 8, 43-44.

Sfinții Evangheliști fac referire în mod repetat la multitudinea de vindecări pe care Hristos le săvârșea zilnic; amintim foarte puține mărturii, în principal de la Evanghelistul Luca. După vindecarea unui lepros, pe care, după cum spune evanghelistul, l-a tămăduit imediat de această boală infecțioasă, „îndată s-a dus lepra de pe el”, dar și prin faima celorlalte minuni ale Sale, „mulțimi multe se adunau, ca să asculte și să fie vindecați de către El de bolile lor”⁴. Cu puțin înainte de a ne învăța și de a ne lăsa dumnezeiasca *Predică de pe Munte*, L-a urmat „mulțime mare de popor din toată Iudeea, din Ierusalim și de pe țărmul Tirului și al Sidonului, care veniseră ca să-L asculte și să se vindece de bolile lor”⁵. Ucenicilor Sfântului Ioan Înaintemergătorul, care veniseră cu poruncă din partea acestuia să Îl întrebe dacă El este Mesia cel așteptat, le-a răspuns: „Mergeți și spuneți lui Ioan cele ce ați văzut și cele ce ați auzit: Orbii văd, șchiopii umblă, leproșii se curățesc, surzii aud, morții înviază și săracilor li se binevestește. Și fericit este acela care nu se va sminti întru Mine”⁶. Puțin mai devreme îl înviase pe fiul văduvei din orașul Nain și a provocat admirația tuturor oamenilor, care spuneau că Dumnezeu a cercetat poporul Său: „Proroc mare S-a ridicat între noi și Dumnezeu a cercetat pe poporul Său”⁷. Aceeași admirație a produs și vindecarea paralticului din Capernaum, care în urma poruncii dumnezeiești taumaturgice a lui Hristos, „Scoală-te, ia-ți

---

⁴ Luca 5, 12-15.

⁵ Luca 6, 17-19.

⁶ Luca 7, 18-22.

⁷ Luca 7, 16-17.

patul tău și mergi la casa ta!", „s-a sculat îndată și, luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Asemenea lucruri n-am văzut niciodată”⁸.

Prin întruparea lui Dumnezeu în persoana lui Hristos, neputința medicilor de a vindeca toate bolile este depășită de harul tămăduitor atotputernic al lui Hristos, Care este singurul medic adevărat al sufletelor și al trupurilor. Medicii necredincioși și ateii, cu toate că își mărturisesc și recunosc neputința, nu le recomandă pacienților deznădăjduiți să caute refugiu la Medicul care este mai specialist decât ei, la atotcunoscătorul Hristos și îi limitează la cei care în opinia lor sunt specialiștii, silindu-i să-și cheltuiască averile precum femeia cu scurgerea de sânge din Evanghelie.

3. Sfinții continuă să facă minuni. Bisericele sunt locuri de vindecare a bolilor

Acest Har tămăduitor, care îl depășește pe cel al medicilor, le-a fost dăruit de Hristos Apostolilor și urmașilor acestora, episcopilor și preoților. Nu este nevoie să cităm multitudinea de mărturii scripturistice existente în acest sens și nici confirmarea acestei lucrări taumaturgice în lucrarea făcătoare de minuni a sfinților tămăduitori. Sinaxarele sunt pline de nenumărate minuni pe care Sfinții le săvârșesc până în zilele noastre. Când citim sau

---

⁸ Marcu 2, 10-12.

ascultăm Evanghelia și cunoaștem lucrarea făcătoare de minuni a multor Sfinți și chiar în cazul epidemiilor, precum este și cea provocată de coronavirus, ne întris-tăm, suntem cuprinși de amărăciune din cauza modului conformist în care conducerea Bisericii a abordat măsurile sanitare impuse de stat, care au ajuns până la necinstirea lui Dumnezeu și la blasfemia închiderii bisericilor, a denigrării hulitoare a Tainei Sfintei Euharistii, a purtării de măști în biserici, a menținerii distanței între oameni, a interzicerii sărutării sfințelor icoane și a moaștelor și a tuturor celorlalte măsuri. În articolele noastre anterioare am arătat cum doi ocrotitori ai Tesalonicului, Sfântul Mare Mucenic Dimitrie și predicatorul Harului Dumnezeiesc necreat, Sfântul Grigore Palama, au pus capăt în mod minunat epidemiilor din vremea lor⁹. Biserica Sfântului Dimitrie, plină până la refuz de bolnavi, unul peste celălalt, a devenit spital și loc de vindecare pentru toți cei care apucau să intre în biserică. Acum biserica e închisă și atunci când, de foarte puține ori, a fost deschisă, au intrat în ea oameni purtând măști, negând în acest fel harul tămăduitor al Sfântului. Cum a ajuns astfel Tesalonicul cel dătător de sfinți și păzit de sfinți? Cum să nu te gândești, cu cuget bisericesc și nu raționalist și

---

⁹ Protopresbiter Theodoros Zisis, „Ἡ Λήμνος σώθηκε ἀπό λοιμική νόσο μέ προσευχές τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ”, în revista *Theodromia* 22 (2020), pp. 154-161, și pe internet. Idem, „Ὁ Ἅγιος Δημήτριος σώζει τήν Θεσσαλονίκη ἀπό λοιμωξή χειρότερη τοῦ Κορωνοϊοῦ”, pe internet și într-un număr viitor al revistei *Theodromia*.

lumesc, că ultima exacerbare a numărului de infectări din Tesalonic se datorează faptului că anul acesta pentru prima dată nu l-am cinstit pe Sfântul în chip praznical, așa cum o facem în fiecare an, lăsând credincioșii să se închine în mod liber, fără măști, care neagă harul Sfântului, prin procesiunea sfintei icoane a Sfântului Dimitrie și a icoanei Maicii Domnului, pentru a se dezinfecata atmosfera patogenă a orașului și pentru ca Sfântul făcător de minuni să alunge virusul? Se pare că Sfântul și-a retras harul și binecuvântarea pentru a ne tămădui duhovnicește. Are deplină dreptate iubitul în Hristos frate și colujitor, părintele Fotios Vezynias, care referindu-se la cuprinsul condacului pe care îl rostim la finalul Vecerniei sărbătorii Sfântului Dimitrie, spune: „De cine ne batem joc în final? De cine facem în cele din urmă ascultare? Care este până la urmă credința noastră? Fiindcă ori sfinții care au scris cântările Bisericii greșesc și mint... (să nu fie una ca aceasta!), fie noi trăim o imensă înșelare în sânul Bisericii. Punem, deci, întrebarea: în Stihirile Stihovnei de la Vecernia sărbătorii Sfântului cântăm: *«Preacinstitul și multluptătorul tău trup are această preamărită Biserică pe pământ, vistierie de minuni neprimejdută, doctorie de boli, unde alergând primim vindecări»*. Este adevărat, până la urmă, acest lucru? Este biserica Sfântului Dimitrie *vistierie de minuni neprimejdută, doctorie de boli, unde alergând, primim vindecări*? Dacă răspunsul este DA, atunci ce sens au teama și purtarea de măști? Dacă răspunsul este NU, atunci de ce nu schimbăm cântările? Cei «competenți» nu trebuie să

răspundă la un moment dat la aceste întrebări **pe față?** Până când o să purtăm măști, practic și metaforic?"¹⁰.

Epilog. Inoculați cu ideologii antihriste

Femeia cea cu curgerea de sânge din Evanghelie și-a cheltuit fără niciun folos averea. Sume mari, sume imense de bani se cheltuiesc și acum pentru prepararea vaccinului sau a medicamentelor care ar putea preîntâmpina sau vindeca epidemia de coronavirus. Măcar de ar fi încununată de succes aceste strădanii, cu condiția ca mijloacele medicale puse în circulație să nu aibă ca scop obiective non-medicale.

În orice caz, noi, ortodocșii, care constituim Biserica cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolică, care Îl are drept cap pe Stăpânul credinței, Domnul nostru Iisus Hristos, Creatorul atotputernic și atotștiutor, trebuia ca în abordarea epidemiei să constituim pildă pentru cei de alte religii și confesiuni și nu ca noi să le urmăm aceluia, punând la îndoială Evanghelia și Tradiția patristică. Guvernul, care, din rațiuni electorale, în revizuirea Constituției nu a transformat Grecia într-un stat secular, neutru din punct de vedere religios și a lăsat intacte articolele Constituției și titlul acesteia [Constituția elenă începe cu cuvintele „În numele Sfintei și Celei de o ființă și Nedespărțitei Treimi”, n. trad.], ceea ce înseamnă că

---

¹⁰ Pagina de internet „Σάλπισμα Ζωής”, duminică 25 octombrie 2020.

Grecia reprezintă în mod formal un stat creștin, în practică însă, cu prilejul epidemiei de coronavirus, demonstrează că conducătorii țării nu au credință și evlavie și sunt inoculați cu ideologii masonice antihriste și de aceea în ei nu lucrează harul Sfântului Botez, prin care au devenit membri ai Bisericii. Altminteri ar crede că atunci când medicii specialiști nu pot vindeca, intervine Specialistul tămăduitor prin excelență al sufletelor și al trupurilor, Creatorul. Și împreună cu păstorii existenți doar cu numele, i-ar lăsa pe credincioși să umple bisericile și să îi roage, cu chipurile descoperite, pe Sfinți să elimine coronavirusul care împrăștie groază și amenințarea morții. Dacă femeia cu scurgere de sânge doar s-a atins de haina lui Hristos și s-a vindecat, noi care prin Sfânta Împărtășanie Îl primim în noi pe însuși Hristos ne temem acum ca nu cumva să ne îmbolnăvim? Și așa cum tot poporul, în vremea prezenței lui Hristos pe pământ, încerca să se atingă de El, *„căuta să se atingă de El”* fiindcă din El izvora o putere tămăduitoare, care îi vindeca pe toți, *„că putere ieșea din El și-i vindeca pe toți”*, așa și acum din icoane, din moaște și din toate cele sfinte iese putere tămăduitoare și vindecătoare.

S-a umplut lumea de minunile Sfântului Nectarie, sfânt din secolul XX, pe care l-am sărbătorit aceste zile. Și așa cum imnograful Sfântului Dimitrie spune despre biserica din Tesalonic a Sfântului, la fel și noul imnograf, cuviosul bătrân Gherasim Mikragiannanitul, în troparul Stihovnei de la Vecernia Sfântului Nectarie, scrie: *„iar ostrovul Eghinei are moaștele tale izvorătoare de har, avuție de*

Dumnezeu dăruită și comoară de tămăduiri fără arginți a toată neputința și a tot necazul; că la acestea alergând de pretutindeni cei aflați în suferință află tămăduiri". Toți cei care urmăm Evangheliei și Sfinților nu ne îngrozim de viruși și de boli fiindcă credem în atotputernicul Dumnezeu, Care este Domnul vieții și al morții. Nici nu ne temem de moarte, ci ne pregătim ca atunci când aceasta va veni, să constituie, așa cum spune rugăciunea de la slujba plecării genunchilor din Sfânta zi a Cincizecimii, mutarea noastră de la cele lumești și pământești la cele mai presus de lume și mai presus de ceruri: „*ci mutare de la cele mai pline de întristare la cele mai bune și mai vesele, și odihnă și bucurie*”¹¹. **Hotarele vieții noastre le stabilește Dumnezeu și nu coronavirusul.**

---

¹¹ Începutul rugăciunii: „*Dumnezeule cel Mare și veșnic...*”.

CAPITOLUL II

Sfântul Dimitrie salvează Tesalonicul de o epidemie mai rea decât cea a coronavirusului

1. Cine sunt neovarlaamiții, purtătorii de măști sau luptătorii împotriva măștilor?

Într-un articol anterior l-am prezentat pe al doilea protector al Tesalonicului, Sfântul Grigorie Palama, care s-a aflat pentru o vreme în Limnos (1349-1350), într-o perioadă în care insula nu avea episcop și prin rugăciunile sale a oprit boala molipsitoare care chinuia un orașel al insulei și în fața căreia medicii nu au putut face nimic¹². Explicam acolo că ne-am ocupat cu acest subiect din două motive. În primul rând, din cauza actualității sărbătorii, fiind vorba de a doua prăznuire a Sfântului Grigorie Palama (Duminica a doua din Postul Mare). Prima sa pomenire, după cum se știe, este în data de 14 noiembrie. Al doilea motiv a fost că s-a ignorat lucrarea făcătoare de minuni a harului necreat al lui Dumnezeu, al cărui propovăduitor prin excelență este Sfântul Grigorie, a fost

---

¹² Vezi Protopresbiter Theodoros Zisis, „Ἡ Λήμνος σώθηκε ἀπὸ λοιμικῆ νόσο με προσευχῆς τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ”, în revista *Θεοδορομία* 22 (2020), pp. 154-161 și în nou-apăruta noastră carte „*Ἐκκλησία καὶ Κορωνοϊός. Προσβολὴ τῶν δογμάτων καὶ τῆς ἱερότητος τῶν ναῶν*”, Tesalonic, 2020, pp. 13-24. [În limba română, *Biserica și coronavirusul*, Beiuș, 2021, pp. 9-20].

pusă la îndoială puterea lui Dumnezeu și a sfinților de a tămădui boli, chiar și epidemii ucigătoare și, cel mai rău – necinstire a lui Dumnezeu și blasfemie –, s-a declarat că prin Taina preamare și preasfântă a Sfintei Euharistii se transmit diferiți viruși, fapt pentru care credincioșii ar trebui să evite să primească Sfânta Împărtășanie.

Am scris că încrederea exagerată și exclusivă în știința medicală și ignorarea sau negarea energiei necreate a lui Dumnezeu, așa cum a făcut Varlaam din Calabria, pe care Sfântul Grigorie Palama l-a combătut și l-a învins, constituie o înnoire a ereziei lui Varlaam. Prin urmare, cei care neagă lucrarea făcătoare de minuni a Tainelor, a Sfintelor Icoane, a Sfintelor Moaște și sfințenia bisericilor și se bazuie doar pe capacitățile limitate ale înțelepciunii și ale științei omenești, care și-a arătat neputința și în cazul epidemiei provocate de noul coronavirus, sunt **neovarlaamiți**. Scriam acolo, în luna martie a anului trecut: „*Atunci când punem la îndoială harul necreat al lui Dumnezeu, care lucrează în fapte și, atunci când este nevoie, săvârșește minuni și când, în loc să ne încredem în iluminarea dumnezeiască, apelăm la rațiune și la știință, devenim, neovarlaamiți, noi Varlaam, ale cărui înșelări au fost condamnate de Sfântul Grigorie Palama*”¹³.

Această poziție, absolut corectă pentru cei care au studiat lucrările și învățătura Sfântului Grigorie Palama, a fost adoptată de mulți slujitori și teologi, care au con-

---

¹³ În *art. cit.*, în *Θεοδομία*, p. 158, iar în carte, la p. 19. [În limba română, la pagina 15].

damnat acordul neteologic, iconoclast, luptător împotriva sfinților și antipatristic, pe care Sinodul Permanent și mulți ierarhi și teologi l-au manifestat față de măsurile îndreptate împotriva Bisericii, a Sfintelor Taine și a Sfintelor Icoane, adoptate de Guvern cu prilejul noului coronavirus.

A deranjat prin adevăr și prin puterea de convingere, de aceea în mod incult și neteologic, fără a fi invocate și fără a se face trimitere la textele corespunzătoare ale Sfântului Grigorie, s-a încercat anularea afirmațiilor noastre în mod superficial, fără argumente. Ne referim la textul semnat de teologul necunoscut nouă Ioannis Bugas, cu titlul „Ο Νεοβαρλααμισμός τῶν ἀρνητῶν τῆς μάσκας [„Neovarlaamismul celor care refuză masca”]¹⁴. Autorul articolului îl invocă pe Sfântul Grigorie Palama în general și nedefinit, fără fundamentare textuală și bibliografică și încearcă să răstoarne, fără succes, realitatea, atribuind neovarlaamismul nu celor care au închis bisericile și au introdus și altă erezie, cea a contaminării prin Sfânta Euharistie și prin Sfintele Icoane, ci celor care refuză folosirea măștii în sfintele biserici. Concluzia acestui ne-studiu, a acestei ne-cercetări a subiectului este formulată la sfârșitul articolului în felul următor: *„Să înceteze, deci, toți acești contestatari ai folosirii măștii să reînvie concepțiile neovarlaamite, profitând de lipsa de pregătire teologică a creștinilor simpli și evlavioși, reînviere care are consecințe dezastruoase pentru viața semenilor noș-*

---

¹⁴ Articolul a fost publicat pe site-ul „Ikivotos” în data de 13.09.2020.

tri"¹⁵.

În continuare, pentru a-i informa și pe creștinii simpli și evlavioși, ne vom referi la modul în care Sfântul Dimitrie a salvat Tesalonicul de o epidemie teribilă, mai rea decât cea a coronavirusului, și la modul în care conducerea Bisericii de astăzi și cei care o susțin ar trebui să urmeze Tradiția de veacuri a marilor Sfinți și Învățători.

2. De ce facem referire la salvarea minunată a Tesalonicului de epidemia ucigătoare?

Din aceleași motive pentru care am făcut referire la izbăvirea insulei Limnos de către Sfântul Grigorie Palama, și chiar cu mai mare tărie acum, vom prezenta pe scurt modul în care la sfârșitul secolului al VI-lea, în anul 597 d.Hr., Tesalonicul a fost salvat de o epidemie nemaiîntâlnită în istoria medicinei, descrierea simptomelor acesteia, pe care o vom afla în continuare, meritând să fie cercetată și de către istoricii actelor medicale, reușite sau nereușite.

Ne aflăm în perioada premergătoare marelui praznic al Sfântului Dimitrie, în „Săptămâna Mare” a Sfântului Dimitrie, după cum a fost consacrată numirea și sărbătorirea în Tesalonic a săptămânii anterioare sărbăto-

---

¹⁵ Pentru o primă combatere a pozițiilor lui Ioannis Bougas, vezi articolul teologului V. Charalambous, „Ἀνυπόστατα τὰ περὶ νεοβαρλααμισμού πὸν ἀποδίδονται διὰ τὴν μὴ χρῆσιν τῆς μάσκας”, în *Ὁρθόδοξος Τύπος*, nr. 2324, 9 octombrie 2020, pp. 1 și 2.

rii, pe parcursul căreia au loc manifestări liturgice asemănătoare celor din Săptămâna Mare dinaintea Paștilor. Se cuvine, prin urmare, să facem referire la minuni săvârșite de Sfântul Dimitrie, care l-au slăvit pe Dumnezeu și pe Sfântul însuși și au făcut ca acesta să fie cinstit și iubit atât de mult de către tesaloniceni, cum rar s-a întâmplat cu vreun sfânt într-un alt oraș al creștinătății. Tesalonicul și Sfântul Dimitrie se identifică, Sfântul este alter ego-ul Tesalonicului. Tesalonicul este singurul oraș din istoria omenirii cu o viața istorică de două mii trei sute treizeci și cinci de ani (315 î.Hr. - 2020 d.Hr.), care nu a decăzut niciodată și care, trecând prin peripeții și ocupații grele, și-a păstrat caracterul elen, vitalitatea și importanța ca mare centru comercial și cultural. În cea mai mare parte a existenței sale istorice (aproape 1700 de ani) acest lucru a fost posibil grație intervențiilor taumaturgice ale Sfântului, care i-a alungat pe ambițioșii cuceritori slavi, avari, arabi sau, din rațiuni ale pedagogiei dumnezeiești, a îngăduit cucerirea orașului, intervenind în final și redându-i viețuirea liberă, așa cum s-a întâmplat cu dureroasa și barbara ocupație turcească, care a durat patru sute optzeci și doi de ani (1430-1912) și s-a încheiat în ziua pomenirii Sfântului, pe 26 octombrie 1912. Sfântul Dimitrie este ocrotitorul prin excelență al Tesalonicului, născut și crescut în acest oraș, învățător al tinerilor, înalt demnitar al Imperiului Roman și în cele din urmă mare mucenic și iubitor protector al orașului. De aceea timp de secole cântăm troparul său: „*Mare*

apărător te-a aflat întru primejdii Tesalonicul, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni”.

Al doilea motiv pentru care facem referire la salvarea minunată de boala ucigătoare este următorul. Dorim să semnalăm faptul că cei mai mulți dintre tesalonicenii care au fost salvați atunci au scăpat de boala ucigătoare, fiindcă au căutat refugiu în biserica marelui mucenic, în biserica Sfântului Dimitrie, unul lângă altul, într-o aglomerație deosebită. Afară adevărata pandemie secera vieți, nu exista nicio casă care să nu își fi jelit mortul sau morții; nu existau oameni sănătoși care să aibă grijă de cei bolnavi sau care să-i îngroape pe cei adormiți, nici morminte care să primească trupurile acestora. Nu putea oare Sfântul să îi tămăduiască și pe bolnavii din afara bisericii, invocându-L pe atotputernicul Dumnezeu? Cu siguranță că putea. A vrut însă să vădească neputința omenească și atotputernicia lui Dumnezeu. În afara bisericii medicii nu puteau să facă nimic. În casa Sa însă, care este numită și o parte a cerului pe pământ, preaputernicul Dumnezeu și cel care sălășluia în biserică, Sfântul Dimitrie, vindecau mulțime de oameni, conducându-i astfel spre cunoașterea lui Dumnezeu și spre pocăință.

Aceasta spune, după multe secole, arhiepiscopul Tesalonicului, Sfântul Simeon Mistagogul (1416/17-1429), care codifică rânduiala liturgică a Bisericii și exprimă în chip autentic Credința și Tradițiile acesteia. Într-o lucrare a sa, pe care am prezentat-o într-un studiu anterior, cu titlul „*Atac la adresa dogmelor Bisericii și a sfințeniei biseri-*

cilor cu pretextul coronavirusului”¹⁶, ne spune că biserica este închinată lui Dumnezeu și devine astfel casa Sa, în care El sălășluiește. De asemenea, și Sfântul al cărui hram îl poartă biserica, locuiește în biserică, ca în propria casă: „Biserica este închinată lui Dumnezeu și este casa Sa și El sălășluiește în ea. Iar robul Său, care este chemat în rugăciune, locuiește în ea ca în propria sa acasă”. Cu sufletul, Sfântul se află nevăzut și de multe ori este și cu trupul acolo, prin moaștele sale și „lucrează prin puterea dumnezeiască și harul dumnezeiesc”. În biserici sunt puse în lucrare puteri dumnezeiești și au loc apariții ale Îngerilor și ale Sfinților, se săvârșesc minuni, se împlinesc cereri și bolnavii se tămăduiesc: „căci în biserici au loc, prin puteri dumnezeiești, și arătări de îngeri și de sfinți și se săvârșesc semne minunate, se împlinesc cereri și se săvârșesc vindecări”. Până și obiectele neînsuflețite care se află în biserică, apa și pietrele și coloanele și vălurile și obiectele din fier ne sfințesc, bineînțeles nu prin ele însele, căci, ca lucruri create, neînsuflețite, prin ele însele nu au nimic. Lucrează însă prin Harul lui Dumnezeu, pe care Îl invocăm, și prin chemarea numelui lui Dumnezeu, spre sfințirea noastră. Acolo unde există, deci, numirea și invocarea numelui lui Dumnezeu, Care a creat totul, numele Sfintei Treimi, Care este singurul Dumnezeu adevărat, acolo toate sunt sfinte și toate sfințesc și tămăduiesc și mântuiesc prin Harul lui Dumnezeu: „Până și obiectele neînsuflețite din biserici, apa și pietrele și coloanele și vălurile și fierul se sfințesc, bineînțeles

---

¹⁶ În revista *Θεοδοποιία*, pp. 191-215, iar în nou-apăruta noastră carte, la pp. 67-102. [În limba română, la pp. 62-96].

nu prin ele însele, de vreme ce sunt neînsuflăite și creații ale lui Dumnezeu și de la ele însele nu au nimic. Lucrează însă prin Harul lui Dumnezeu și prin invocarea numelui Sfântului bisericii, ca să ne sfințim. Acolo unde există deci numire și invocare a numelui lui Dumnezeu, Care a creat toate, Sfânta Treime, Care este singurul Dumnezeu adevărat, acolo toate sunt sfinte și toate sfințesc și tămăduiesc și mântuiesc prin har”¹⁷.

Din păcate există slujitori și teologi care susțin măsurile guvernanților, dar care sunt dușmani ai lui Dumnezeu și ai Bisericii, care pentru a justifica închiderea bisericilor și purtarea măștilor în spațiul acesteia afirmă că Dumnezeu lucrează și acționează și în afara bisericilor și nu trebuie să limităm lucrarea Lui doar înăuntrul bisericii. Nu realizează oare că prin acest argument al lor desacralizează bisericile, le echivalează cu construcțiile și clădirile comune, cu magazinele, cu stadioanele, cu birourile, cu diferitele săli, contrazicând Tradiția și viața ortodoxă în întregimea ei, venind în conflict cu credința cea dintotdeauna a Bisericii? Bineînțeles, Dumnezeu este pretutindeni prezent și lucrează și în afara bisericilor. În biserici însă lucrarea Harului este deosebită, intensă, continuă și abundentă, pentru ca credincioșii să știe unde să găsească refugiu pentru a cere ajutor. Și lucrarea Harului este deosebită și abundentă fiindcă, așa cum ne explică Sfântul Simeon, prin excelență acolo invocăm permanent și neîntrerupt numele lui Dumnezeu prin

---

¹⁷ *Περὶ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ καὶ τῆς τούτου καθιερώσεως*, PG 155, 336.

rugăciuni și slujbe, prin săvârșirea permanentă a Sfintei Euharistii, prin prezența sfințelor icoane și a sfințelor moaște, prin slujba sfințirii bisericii și prin închinarea acesteia lui Dumnezeu și sfinților ale căror nume le poartă. Biserica este loc de tămăduire, de vindecare, spital pentru bolile sufletești și trupești și dispune de toate leacurile înțelepciunii și puterii lui Dumnezeu și ale sfinților.

Într-o pădure din apropierea Constantinopolului, Maica Domnului, Izvorul Tămăduirii, l-a vindecat pe orbul de care purta grijă împăratul Leon Makelis, înainte ca acesta din urmă să ocupe tronul imperial. Acolo însă, cu ajutorul Maicii Domnului, construiește o biserică, renumita biserică a Izvorului Tămăduirii – Balıklı și în această biserică s-a manifestat puterea tămăduitoare și terapeutică a Maicii Domnului. Oricine citește despre felurimea bolilor care au fost vindecate acolo, care ne sunt prezentate în sinaxarul zilei de vineri din Săptămâna Luminată, este cuprins de uimire. De aceea și într-un articol al nostru anterior, cu titlul „*Purtătorii de măști și susținătorii lor nu au auzit de minunile Maicii Domnului?*”¹⁸, am amintit troparul Izvorului Tămăduirii și alte două tropare din canonul Maicii Domnului, cuprinse în slujba sfințirii Aghiasmei Mici, spre rușinarea celor care pun semnul egal între biserici și celelalte construcții și clădiri lumești și neagă sfințenia și caracterul deosebit al acestora. Troparul este creație a eruditului ierarh trăitor

---

¹⁸ Vezi în volumul anterior amintit, „*Εκκλησία και Κορωνοϊός*”, pp. 119-138. [*Biserica și coronavirusul*, Beiuș, 2021, pp. 112-131].

în secolul al XI-lea Ioan Mavropous, Episcopul Evhaitelor din Pont, care a înființat și sărbătoarea Sfinților Trei Ierarhi și le-a alcătuit slujba:

Troparul (apolytikion) Izvorului Tămăduirii:

„Biserica izvorului tău, Stăpână pururea Fecioară, se umple de daruri și minuni cerești. Căci în ea semne înfricoșătoare se săvârșesc și suferințele trupurilor și ale sufletelor se tămăduiesc, iar taberele demonilor se pun pe fugă. Slavă prezenței tale, Curată! Slavă cercetării tale, slavă nemăsuratei tale milostiviri către noi!”.

Troparele din cadrul canonul slujbei Aghiasmei Mici:

„Biserica ta, Născătoare de Dumnezeu, s-a arătat locaș de tămăduire fără de plată a bolilor și mângâiere sufletelor celor scârbite”.

„Cine vine la Biserica ta, Născătoare de Dumnezeu, și nu ia degrabă tămăduire sufletului și trupului deopotrivă, Preacurată?”

3. Epidemia nemiîntâlnită, „atoddevoratoare și atotnimitoare” din Tesalonic

Să revenim însă la salvarea Tesalonicului de cumplita molimă pe care scriitorul o numește, în relatarea sa, atoddevoratoare și atotdistrugătoare, fiind mai devastatoare decât toate încercările pe care, în chip pedagogic, Dumnezeu le trimisese oamenilor anterior. Relatarea este cuprinsă în capitolul al treilea al primei Cărți a minunilor Sfântului Dimitrie, care poartă titlul

„Διήγησις Θαυμάτων” [„Istorisirea Minunilor”]. Această primă carte cuprinde 15 capitole, în fiecare dintre acestea fiind prezentată câte o minune a Sfântului Dimitrie. Capitolul al treilea, care ne interesează aici, poartă numele „Περὶ τοῦ λοιμοῦ” [„Despre molimă”], iar scriitorul declară că este martor ocular al acesteia, așa cum este și în cazul multor altor minuni prezentate în carte. Scriitorul este arhiepiscopul Ioan al Tesalonicului, care a ocupat tronul arhieresc al Tesalonicului între anii 610 și 625, iar minunile descrise în carte au avut loc în timpul păstoririi predecesorului său, Eusebiu, între anii 590 și 610. Molima a avut loc în anul 597. După aprecierea specialiștilor, aceste relatări au fost rostite de către arhiepiscopul Ioan ca omilii la sărbătoarea Sfântului Dimitrie, fie pe parcursul anilor păstoririi sale, fie într-o serie aparte de omilii, atunci când a fost ales arhiepiscop al Tesalonicului¹⁹.

Ne spune, deci, în primul capitol „Despre molimă”²⁰, că „urgiea lui Dumnezeu”, atotdevoratoare, atotdistrugătoare și atotucigătoare, a venit în acest oraș cu puțin timp înainte, fiindcă mai devreme tesalonicenii nu s-au supus vocii lui Dumnezeu după nenorociri mai mici, care afectaseră plantele și animalele. Nici atunci când a

---

¹⁹ Toate textele legate de acest subiect au fost publicate de Centrul de Studii Hagiologice al Sfintei Mitropolii a Tesalonicului, în volumul intitulat *Ἡ Γραμματεία τῶν Δημητρείων. Α'. Διηγήσεις περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Δημητρίου*, text, traducere, introducere, comentarii de Panagiotis K. Christou, Tesalonic, 1993.

²⁰ *Ibidem*, pp. 212-231.

venit o plagă asupra copiilor mici, sugari, locuitorii orașului nu au devenit mai buni. Edemul duhovnicesc, edemul sufletelor nu a cedat nici în urma acestei intervenții chirurgicale, de aceea și Dumnezeu a îngăduit ca asupra orașului să vină, precum o cauterizare, epidemia cruntă, care nu a cruțat nici prunci, nici femei, nici tineri și nu i-a ocolit nici măcar pe bărbații care erau indispensabili pentru apărarea orașului care suferea din cauza atacurilor barbarilor. Toți erau cuprinși de boală în chip năvalnic, de la prunci până la bărbați, excepție făcând doar cei care se aflau la adânci bătrâneți. Și asta pentru a se arăta că prăpădul nu fusese provocat de vreo prefacere fizică, survenită în alcătuirea aerului, care i-ar fi afectat mai întâi pe cei în vârstă, ci se făcea din îngăduința Domnului; piereau cei tineri și în putere, iar cei în vârstă erau ținuți în viață, trăind în acest fel o îndoită moarte, cea fizică, de care se apropiau prin mulțimea anilor, și cea sufletească, prin suferința de a vedea ceea ce se întâmpla în jurul lor. Pe parcursul întregii zile, prin porțile orașului treceau neîncetat procesiuni funerare. În cosciuge erau duși mai mulți morți, doi sau trei în cazul bărbaților și al femeilor, iar în cazul copiilor, patru sau cinci. Mulți morți au rămas neîngropați, în case, deoarece nu existau rude sănătoase care să îi ducă la groapă. Trupurile oamenilor nu prezentau nicio rană; moartea survenea brusc, semnul care o prevestea fiind faptul că celor bolnavi le curgea sânge pe gură. Pretutindeni erau suspine și doliu. La fiecare casă morții erau mai mulți decât cei vii. Mulți rămâneau neîngropați și uneori se

făceau și înmormântări într-un mod profanator: erau deschise morminte vechi și pe ascuns, noaptea, erau umplute la grămadă, cu trupurile celor ale căror persoane dragi nu doreau să rămână neîngropați.

În fața acestei primejdii toți plecau din casele lor și se refugiau în biserici, în casele sfinților, iar cei mai mulți căutau scăpare *„în casa ocrotitoare și tămăduitoare a preaslăvitului mucenic și erau atât de mulți la număr, încât pot spune că nici măcar unul nu mai încăpea în sfântul lăcaș”*. O asemenea înghesuială era și în biserica Sfântului Dimitrie, că nu mai încăpea nici măcar un om. În biserică nu erau nici distanțe între oameni, nici nu se purtau măști, nici dezinfectant nu aveau. Virusul rămânea afară, iar în timpul nopții, arătându-se, Sfântul Dimitrie îi tămăduia pe cei mai mulți, iar ziua următoare plecau sănătoși din biserica dătătoare de sănătate a marelui mucenic. **Dătătoare de sănătate, așadar, și nu patogenă și contaminată** era biserica marelui mucenic. Și la fel erau și celelalte biserici.

Este cutremurătoare descrierea simptomelor pe care le prezentau cei care intrau în biserica Sfântului Dimitrie. Unii erau chinuiți de o febră malignă, cu edeme bubonice. Alora le ieșeau pe gură râuri de sânge, ca și cum ar fi fost înjunghiați în chip nevăzut. Alții își pierdeau mințile din cauza febrei intense și continue, asemănându-se unor maniaci. Alții simțeau cum le ard măruntaiele, fără ca medicii să poată să diagnosticeze cauza. Medicamentele pe care li le dădeau nu le confereau sănătate, dar nici măcar o trecătoare alinare a durerilor. Alții erau cu-

prinși de o suferință ciudată, care nu putea fi identificată de medici: aveau o febră cumplită, pe care nu o puteau suporta decât opt sau cel mult zece ore, iar atunci când mureau, cei ai casei nu puteau nici să îi îmbrace, nici să-i spele și nici să îi transporte în alt loc fiindcă membrele li se destrămau imediat, ca și cum ar fi fost lipite cu ceară sau cu un plasture moale.

4. Concluzii și comparații

Arhiepiscopul Ioan, martor ocular al teribilei epidemii și întru totul demn de încredere, fiindcă aceste lucruri le istorisește la puțini ani după ce s-au întâmplat și unor oameni care le-au trăit, precizează și alte amănunte legate de această minune a Sfântului Dimitrie, care pot fi citite în sursele la care facem trimitere în notele de subsol. Scopul nostru a fost acela de a arăta, în circumstanțele create de epidemia de coronavirus, ce atitudine ar trebui să avem noi, episcopii, ceilalți slujitori, teologii și simplii credincioși, față de teama și groaza pe care guvernanții le-au insuflat în mod nejustificat, pentru motive de ei știute, întregii planete, situație ce are consecințe cumplite asupra vieții economice și sociale, asupra sănătății sufletești și trupești a oamenilor și în primul rând asupra cinstirii lui Dumnezeu, a încrederii în Hristos și în Biserica Sa, care par a fi principalele obiective.

Cu deosebire în Grecia ortodoxă, unde, în ciuda fisurilor duhovnicești, există încă resurse de credință în

popor, această vizare este evidentă. Cu puțin înainte de Paști, la începutul Sfântului și Marelui Post, înainte de sărbătoarea Bunei Vestiri și până în luna mai, bisericile, aceste spitale și lăcașuri de vindecare a bolilor sufletești și trupești, au fost închise total, iar preasfânta și marea Taină a Dumnezeieștii Euharistii a fost denigrată. După o scurtă relaxare, au revenit de „Paștile verii”, de 15 august, sărbătoarea Maicii Domnului, și au impus folosirea obligatorie a măștii în biserici, atacând sacralitatea acestora prin echivalarea lor cu toate celelalte construcții și clădiri, ignorând energia sfințitoare și tămăduitoare a Sfântului Duh, prezentă în biserici. Iar acum, cu puțin înainte de marea sărbătoare a ocrotitorului Tesalonicului, Sfântul Dimitrie, de al cărui har tămăduitor dau mărturie, după cum am văzut, atât textele istorice, cât și conștiința credincioșilor, se interzice procesiunea cu sfințele moaște și cu icoana Sfântului pe străzile Tesalonicului, ca nu cumva să se dezinfecteze și să se curățească atmosfera de virușii duhovnicești și fizici. Autoritățile interzic chiar și accesul credincioșilor în biserica Sfântului, pentru a-l cinsti pe ocrotitorul izvorător de mir și făcător de minuni. Celor puțini la număr, cărora li se va permite să intre în biserică, li se va impune necuvioasa purtare a măștii, care constituie un atac la adresa atotputerniciei lui Dumnezeu și a harului Sfinților. În loc să-i cinstim și să-i slăvim pe Dumnezeu și pe Sfinți, prin purtarea măștilor îi necinstim și îi ignorăm.

Mortalitatea provocată de coronavirus la nivel mondial este foarte redusă, iar în țara noastră extrem de

redușă. Specialiști epidemiologi, renumiți la nivel internațional, precum este profesorul grec Giannis Ioannidis, profesor la Universitatea din California, estimează că pentru persoanele cu vârsta mai mare de 70 de ani, indicele mortalității este în jur de 0,15-0,20%, ceea ce înseamnă că la o mie (1000) de oameni mor aproximativ doi (2), iar pentru vârstele sub 70 de ani, indicele este mult mai scăzut, aproximativ 0,03-0,04%, ceea ce înseamnă că la zece mii (10.000) de oameni mor trei sau patru. Din acest motiv profesorul Ioannidis consideră că „*impunerea de noi măsuri restrictive în diverse țări nu este justificată*”²¹. Din perspectivă teologică și bisericească este inacceptabil ca, printr-un risc de mortalitate minor și neînsemnat, să fie terorizați creștinii care nu trebuie să se teamă nicidecum de moarte și să se încreadă în Dumnezeu, Cel care stabilește limitele vieții și clipa morții, în funcție de binele duhovnicesc al fiecăruia. În cazul epidemiei din Tesalonic, indicele mortalității era uriaș, așa cum am văzut în istorisirea minunii, iar Sfântul Dimitrie a intervenit în mod taumaturgic. Acum, când pericolul este extraordinar de mic, punem la îndoială puterea și harul său tămăduitor și din teamă închidem, în fond, biserica și asta chiar de zilele praznicului său.

Atunci se îngrămădeau toți în biserica lui, până într-acolo încât nu mai era loc de nici măcar o persoană. Acum se pare că Sfântul ocrotitor al orașului și ceilalți sfinți și-au pierdut harul tămăduitor și în loc să umplem

---

²¹ Vezi pagina de internet a ziarului *Ἐρθόδοξος Τύπος*, 21.10.2020.

până la refuz bisericile și să cerem ajutorul sfinților, închidem bisericile sau limităm numărul celor care intră în ele sau purtăm măști, contestându-le puterea tămăduitoare.

Arhiepiscopul Ioan simte ca pe o îndatorire pastorală ca în predicile sale rostite de ziua praznicului Sfântului să prezinte marele har vindecător al Sfântului și să ne îndemne să alergăm la biserica lui pentru ajutor. Succesorul său, mitropolitul actual și slujitorii de astăzi nu doar că păstrează tăcerea și se ascund, dar arată chiar un zel excesiv în aplicarea măsurilor de închidere a bisericilor și de purtare a măștii, chiar dacă alt arhiepiscop al Tesalonicului, Sfântul Simeon Mistagogul, învață că toate cele ce sunt în biserici nu infectează, ci sfințesc. Sfântul Dimitrie, în floarea tinereții fiind, nu s-a temut de moarte și l-a trimis și pe Sfântul Nestor, adolescent încă, să-L mărturisească pe Hristos, zicându-i cunoscutele cuvinte: „și pe Lie îl vei birui și pe Hristos Îl vei mărturisi”. Acum ne temem de coronavirus, care în orice caz nu este atotdevorator, atotdistrușător și atotucigător, precum era vechea molimă din Tesalonic. Ascultăm disciplinați de noii adoratori ai zeiței sănătății, Îl necinstim pe Dumnezeu și îl mâhnim pe marele mucenic, iubitor al Tesalonicului și făcătorul de minuni, ocrotitor al orașului, Sfântul Dimitrie. În aceste zile, Tesalonicul este pustiu duhovnicește și închis. Pe ce să se bazeze Sfântul cel iubitor de oameni pentru a cere mila lui Hristos, așa cum îi cerem în troparul său?

„Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci precum mândria lui Lie ai surpat și la luptă îndrăz-

neț l-ai făcut pe Nestor, așa, Sfinte Dimitrie, pe Hristos
Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă.”

CAPITOLUL III

Prăznuirea Învierii înainte de miezul nopții este un act blasfemator și lipsit de fundament teologic

1. Decizia sinodală a provocat confuzie teologică

Ne-am obișnuit deja cu inovațiile, ereziile, schismele, disensiunile. Nimic nu mai e stabil și universal acceptat. Evanghelia și Tradiția Patristică au fost suspendate. Fiecare le interpretează după cum dorește și în funcție de nevoile vremurilor, de propriile interese și ambiții. Consensul Părinților și practica statornică, de veacuri, a Bisericii sunt răsturnate. Albul devine negru, lumina întuneric, erezia devine biserică, la fel și schisma, sodomia se transformă în diferențiere legitimă și lipsită de păcat, sâmbăta devine duminică, iar minciuna, adevăr.

Credincioșii ortodocși din unele Biserici locale vorbitoare de limbă greacă s-au aflat în totală derută din cauza confuziei teologice generate de decizia Sfântului Sinod Permanent, prin care Învierea a fost sărbătorită în acest an (n.n. 2021) înainte de miezul nopții, „Hristos a Înviat” s-a rostit cu trei ore mai devreme, în jurul orei nouă (21) p.m., slujba a fost scurtată, s-a ținut o a doua Sfântă Liturghie în aceeași zi, postul din Sâmbăta Mare a fost întrerupt înainte de vreme – măsuri contrare învățaturii evanghelice, hotărârilor sinoadelor ecumenice și Tradiției și practicii constante a Bisericii. Întru totul justi-

ficat sunt reacțiile unora, ale câtorva episcopi, ale multor preoți cucernici și ale foarte multor credincioși, pe umerii cărora cade povara păstrării celor predate de Biserică și a purtării greutății zilei, după cum îi elogiază Biserica pe slujitorii care s-au luptat împotriva inovațiilor și a devierilor.

Însă, în loc ca reacțiile să conducă la reevaluarea situației, la îndreptarea deciziilor vădit eronate și la adoptarea unor decizii juste, s-au ridicat „luminători” teologici, pentru a susține inovația și pentru a intensifica conflictele, spre marea încântare a diavolului, care incită mereu, din invidie, la împotrivire față de Hristos și față de Biserica Sa. Texte în sprijinul și împotriva inovației au umplut internetul și au adus cler și mireni la disperare în ceea ce privește adevărul, cine are dreptate, inovatorii sau tradiționaliștii. Și când a părut că spiritele se liniștesc și conștiințele credincioșilor își găsesc odihnă prin ceea ce au scris, au transmis și au hotărât să facă câțiva episcopi, foarte puțini la număr, cum sunt Ambrosios, fostul mitropolit de Kalavryta, mitropolitul Kosmas de Aitolokarnania, mitropolitul Serafim de Kythira și chiar și mitropolitul Stefanos de Filippi, adevărul canonic a fost atacat în mod neașteptat de mitropolitul Serafim de Pireu și de Sfânta Mitropolie de Edessa, Pella și Almopia, evident, prin decizia mitropolitului Ioil, care au susținut inovația blasfematoare și lipsită de teme teologic. Nu vom încerca acum să combatem erorile celor doi episcopi, ale căror argumente i-au zguduit pe unii nestatornici, cu caracter firav și ușor influențabili. Vom semnala doar rați-

uni teologice fundamentale, pentru care timpul de prăznuire a Învierii nu trebuie schimbat.

2. Păstrarea tradiției este dogmă în Biserica Ortodoxă

După Evanghelie, primul fundament, prima bază pe care credinciosul stă cu siguranță și certitudine, este Tradiția Bisericii. Cei care ignoră Tradiția se aseamănă protestanților. Protestanții resping Tradiția, acceptă doar Sfânta Scriptură, pe care fiecare o interpretează după bunul plac și de aceea s-au și împărțit în o mie de grupări. Recomandarea pe care o face Sfântul Apostol Pavel creștinilor, de a păstra cele transmise prin Tradiție, este foarte clară și cu caracter obligatoriu: *„stați neclintiți și țineți predaniile pe care le-ați învățat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră”*²². Încă și mai sever, Sfântul Apostol îi dă anatemei pe cei care încalcă cele predate, chiar dacă ar fi ca inovația să fie prezentată și transmisă de îngeri din cer; cu atât mai valabile sunt cuvintele Apostolului atunci când inovația este decisă de oameni, precum sunt cei care alcătuiesc Sinodul Permanent al lui Ieronim sau mitropoliți ca cel de Pireu și de Edessa: *„Dar chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar vesti altă Evanghelie decât aceea pe care v-am vestit-o, să fie anatema! Precum v-am spus mai înainte, și acum vă spun iarăși: Dacă vă propovăduiește cineva altceva decât ați primit, să fie anatema!”*²³.

---

²² II Tesaloniceni 2, 15.

²³ Galateni 1, 8-9.

Dincolo de timpul exact al Învierii lui Hristos, care, după cum vom vedea, nici el nu îi favorizează pe inovatorii sabatianiști și iudaizanți ai lui Ieronim, propovăduirea Învierii a fost auzită în dimineața zilei de duminică; a fost auzită mai întâi de femeile purtătoare de mir, care au fost anunțate de înger, iar acestea le-au transmis mesajul Apostolilor, care, la rândul lor, l-au vestit întregii lumi: *„Propovăduirea Învierii cea luminată înțelegând-o de la înger ucenițele Domnului și lepădând osândirea cea strămoșească, apostolilor, lăudându-se, au zis: Jefuitu-s-a moartea, sculatu-S-a Hristos Dumnezeu, dăruind lumii mare milă”*²⁴.

Din mulțimea cântărilor Învierii mai amintim un tropar care ne învață că duminică dimineața femeile mironosițe au auzit de la înger cuvintele „Hristos a înviat”. *„Foarte de dimineață, mironosițele au alergat la mormântul Tău, tânguindu-se; dar înaintea lor a stat îngerul și a zis: Vremea tânguirii a încetat, nu mai plângeți, ci Apostolilor spuneți Învierea”* (Troparul Învierii de la slujba Utreniei).

De atunci și până la hotărârea nefastă a Sfântului Sinod Permanent, de două mii de ani „Hristos a înviat” s-a auzit întotdeauna la miezul nopții de sâmbătă spre duminică, mereu după miezul nopții și niciodată înainte de miezul nopții. Pentru prima dată se va auzi înainte de miezul nopții în acest an, în contradicție cu toate Tipicele vechi și contemporane, *Tipicul Sfântului Sava și Tipicul Studit, Tipicul Sfântului Munte* sau cel al Patriarhiei Constantinopolului. Inovatorii nu mai au acum nicio limită.

---

²⁴ Tropar al Învierii glas 4.

Și atunci când Biserica s-a confruntat cu erezia iconoclasmului, s-a aflat într-o confuzie asemănătoare cu cea de astăzi. Episcopii și teologii s-au scindat în susținători ai Sfințelor Icoane și în adversari ai acestora, iconoclaști. Și atunci de ambele părți se formulau și se schimbau argumente teologice, care creau confuzie între membrii Bisericii. Sinodul al VII-lea ecumenic (787), care s-a ocupat cu acest subiect și i-a condamnat pe iconoclaști, nu a ezitat să abordeze învățătura acestora și să le anuleze argumentarea teologică. Cel mai puternic argument însă, pe care Sinodul l-a pus înaintea discuțiilor teologice, a fost argumentul ortodox al menținerii Tradiției. Cinstirea acordată Sfințelor Icoane a fost o tradiție permanentă a Bisericii, iar această tradiție Biserica nu o putea schimba sau altera. Învierea Domnului a avut loc și a fost vestită după miezul nopții de sâmbătă și de aceea, de altfel, ziua următoare a și fost numită duminică – ziua domnească, desemnând ziua Învierii Domnului. Așadar „ziua întâi a săptămânii” [literal, prima zi după sâmbătă – în gr. *Τῆ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων*], duminica, este sinonimă cu Învierea; duminica înseamnă Înviere. Cum o vom amesteca, deci, cu sabatul iudaic sau cu vinerea musulmanilor?

Unul dintre motivele care au determinat Sinodul I Ecumenic să desemneze duminica drept Ziua Învierii, și mai ales în așa fel încât să nu coincidă niciodată cu Paștele evreiesc, a fost faptul că unii creștini iudaizanți sărbătoreau Învierea când sărbătoreau și evreii propriul lor Paște, în ziua a XIV-a a lunii Nisan, care putea cădea în oricare zi a săptămânii; erau așa-numiții „tessareskede-

katites” [de la grecescul τεσσαρεσκαίδεκα, paisprezece] sau quartodecimani.

Așadar, așa cum Sinodul al VII-lea Ecumenic a pus mai presus de discuțiile teologice argumentul dogmatic ortodox al Tradiției, la fel și credincioșii ortodocși simpli, dar și slujitorii care nu au o pregătire teologică înaltă, urmează în mod analog calea Sfinților Părinți, păstrând Tradiția statornică potrivit căreia Învierea se prăznuiește după miezul nopții, pentru a nu se face părtași inovației blasfematoare, antievangelice și antipatristice a sărbătoririi Învierii înainte de miezul nopții și pentru a nu amesteca astfel sâmbăta și duminica, spre marea bucurie a ecumeniștilor, care lucrează în mod sistematic pentru înfăptuirea acestui amestec. Spune Sinodul în hotărârile sale: *„Am urmat tradiției Bisericii sobornicești și nici împruținare, nici adaos nu am făcut, ci învățând apostolește ținem predaniile pe care le-am primit, acceptând și îmbrățișând toate cele pe care Sfânta Biserică sobornicească le-a primit de la începutul vremurilor în chip nescris și scris... Căci judecata adevărată și preadreaptă a Bisericii nu îngăduie să se facă în ea nicio inovație și nici vreo omitere”*²⁵.

3. Timpul liturgic nu anulează timpul natural. Acestea coexistă

Creatorul timpului și al lumii este Dumnezeu, *Care a pus anii și vremurile în stăpânirea Lui*. Începutul timpului

---

²⁵ *Mansi* 13, 409-412.

coincide cu începutul lumii, a cărei mișcare o măsoară timpul. Istoria cursului lumii este urmărită de Dumnezeu, Care este Domnul lumii și al timpului și atunci când este nevoie, intervine în cursul istoriei omenești. Dumnezeu nu este indiferent față de evenimentele și persoanele istorice, de aceea și istoria mântuirii, și în Vechiul și în Noul Testament, dar și în continuarea acestora în viața Bisericii, este plină de intervențiile lui Dumnezeu prin fapte istorice și persoane istorice, dintre care cea mai mare și cea mai importantă este întruparea Fiului și Cuvântului lui Dumnezeu, Care S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut om. Hristos Dumnezeu-Omul este cea mai însemnată persoană din istoria omenirii, „singurul lucru nou sub soare”, după cum spune Sfântul Ioan Damaschinul. Cele pe care le-a săvârșit pe pământ au schimbat istoria omenirii și au împărțit-o în două, în epoca de dinainte și cea de după Hristos. Au fost consemnate ca fapte istorice Nașterea, Botezul, învățătura, minunile, Răstignirea, Învierea și multe altele, pe care Biserica le prăznuiește în fiecare an în ciclul său prăznicar anual, în grija de a stabili temporal sărbătorirea acestora, precum și sărbătorile în cinstea Sfinților potrivit datelor temporale în care s-au săvârșit.

Toate zilele anului sunt pline de pomenirile Sfinților și de referințe istorice la ziua adormirii sau a muceniciei acestora. În acest fel și timpul se sfințește și cursul istoriei dobândește sens. Biserica acordă, deci, o mare importanță timpului fizic; nici nu îl minimalizează, nici nu îl anulează. De aceea și cinstește în mod deosebit

Duminica Învierii, în care Hristos a biruit moartea și a zdrobit puterile răului, care se uniseră împotriva Lui.

Încercarea unora de a transfera o parte a duminicii în ziua de sâmbătă, pentru a justifica inovația sinodală de a sărbători Învierea sâmbăta, și nu duminica, nu are parte de succes, pentru că timpul liturgic nu anulează timpul fizic. Adică argumentul că, din punct de vedere liturgic, ziua începe cu Vecernia zilei anterioare, este în parte adevărat și nu e valabil pentru toate manifestările din viața Bisericii. Este în parte și foarte puțin valabil, pentru că manifestările liturgice de după Vecernie sunt foarte puține, în timp ce acelea din ziua principală sunt mult mai numeroase, iar între acestea rolul central îl ocupă săvârșirea Tainei Dumnezeieștii Euharistiei, care constituie inima cultului divin din timpul zilei și al nopții. După Vecernie avem numai Pavecernița, în vreme ce după slujba Miezonopticii, care separă ajunul de ziua principală, avem slujbele Ceasurilor 1, 3 și 6, slujba Utreniei, slujba culminantă și centrală a Dumnezeieștii Liturghii și Ceasul 9, înainte de Vecernie, cu care se încheie ciclul liturgic al unei zile. Am săvârșit, deci, vreodată Sfânta Liturghie a Nașterii Domnului, a Bobotezei, a Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, a Sfântului Dimitrie în ajunul acestor sărbători, încât acum să justificăm săvârșirea Sfintei Liturghii a Învierii în ajunul Paștelui, cu argumentul că ziua începe de la Vecernia zilei anterioare? Începe cu Vecernia, dar se împlinește în cea mai mare parte în timpul fizic astronomic de la Miezonoptică până la Vecernia zilei următoare, îndeosebi prin săvârșirea

Tainei Sfintei Euharistii. Dar și începutul zilei de la Vecernia zilei anterioare nu e valabil pentru toate manifestările din viața Bisericii, așa cum se întâmplă, de exemplu, în cazul postului. Putem, de pildă, să întrerupem postul din zilele de miercuri sau de vineri după Vecernia acestor zile, dacă odată cu Vecernia încep zilele de joi și respectiv de sâmbătă? Sau trebuie să începem să postim de la Vecernia zilei de marți și de joi, dacă după Vecernie încep miercurea și vinerea?

4. Timpul exact al Învierii este plasat după miezul nopții de sâmbătă spre duminică

În ceea ce privește timpul exact când a avut loc Învieria lui Hristos, trebuie să spunem că acesta este un subiect rezolvat în tradiția liturgică și canonică a Bisericii, care admite faptul că, deși nu este cunoscută clipa exactă și ora Învierii, totuși din corelarea celor spuse și consemnate de către cei patru Evangheliști reiese că Învieria lui Hristos s-a produs în jurul miezului nopții de sâmbătă spre duminică sau puțin după miezul nopții, adică, transferând acel moment în modul de măsurare al timpului de astăzi, putem spune că Învieria s-a petrecut între ora 11 (23) a serii de sâmbătă și ora 2 din dimineața zilei de duminică, adică între 11 și 2.

Această determinare temporală a evenimentului Învierii în jurul miezului nopții este stabilită sinodal și canonic și este urmată și de tradiția liturgică a Bisericii, care hotărăște că slujba privegherii de Înviere începe „în

jurul ceasului al cincilea din noapte, adică în jurul orei 11 înainte de miezul nopții”, iar cântarea canonului și citirea Evangheliei și a celorlalte este astfel rânduită, încât „Hristos a înviat!” să se audă fix la ora 12 la miezul nopții, iar restul slujbei Utreniei și a Dumnezeieștii Liturghii se desfășoară pe parcursul a 2-3 ore după miezul nopții.

De subiectul timpului Învierii s-a ocupat îndeaproape Sfântul Dionisie al Alexandriei (sec. al III-lea), fiind obligat să răspundă la o întrebare a unui episcop despre momentul, ora exactă la care trebuie să înceteze postul dinainte de Paști. Episcopul respectiv i-a scris că în unele regiuni credincioșii se grăbesc și întrerup postul sâmbăta după-amiază, „de cu seară”, iar în altă parte îl întrerup duminică dimineța, în zori, așteptând să cânte cocoșul. Nu trebuie însă să stabilim timpul precis, pentru ca toți să întrerupă postul la aceeași oră? Sfântul Dionisie răspunde că a determina timpul precis, ora exactă a Învierii, este dificil și eronat, fiindcă Evangheliștii nu ne transmit ora Învierii cu exactitate: *„este limpede că nu se spune nimic cu exactitate de către aceștia despre ora la care a înviat”*. Ne vorbesc despre diferite vizite la mormânt, la diferite momente, dar la toate aceste vizite ale mironosiștelor și ale Apostolilor se spune că Domnul înviase deja. Cert este că niciun Evanghelist nu ne-a spus când exact a înviat Hristos. Între toți Evangheliștii există un consens în privința faptului că de sâmbătă seara târziu până la răsăritul soarelui, duminică dimineța, cei care au vizitat mormântul l-au găsit gol, pentru că Hristos deja înviase.

În concluzie, Sfântul Dionisie spune că nu trebuie să precizăm *la ce oră sau jumătate de oră sau sfert de oră* a înviat Hristos, ca să începem bucuria și praznicul Învierii. Pe cei care se grăbesc și întrerup postul înainte de miezul nopții îi muștrăm ca pe niște leneși și neînfrânați, în timp ce pe cei care zăbovesc și așteaptă „*a patra strajă din noaptea*”²⁶, adică a patra treime din noapte, intervalul dintre 3-6 dimineața, îi laudăm „*ca pe niște viteji și iubitori de osteneală*”. Pe cei de mijloc, adică cei care întrerup postirea între miezul nopții și zori, după Sfântul Nicodim Aghioritul, nici nu-i muștrăm, nici nu-i laudăm, ci doar nu le facem supărare²⁷. Bineînțeles, prin cei de mijloc Sfântul Dionisie nu se referă la creștinii de astăzi care, îndată ce aud „Hristos a înviat!” la 12 noaptea, fără să se fi terminat Sfânta Liturghie a Învierii, pleacă din biserică și se duc să mănânce și să bea. Se referă la finalul Sfintei Liturghii imediat după miezul nopții. Referitor la cei care urmează prearăul obicei de a pleca după „Hristos a înviat!”, înainte de sfârșitul Sfintei Liturghii, Sfântul Nicodim Aghioritul este foarte sever, la nota de la canonul 89 al Sinodului al VI-lea Ecumenic, scriind următoarele: „*Vezi că zic întâi să se facă Liturghia, și apoi să mâncăm Paști? De aceea sunt vrednici de osândă și robi pântecelui și lacomi cei care, ținând în sân ouă sau brânză, îndată ce aud «Hristos a înviat»,*

²⁶ Vezi Matei 14, 25.

²⁷ Vezi textul *Scrisorii* în *Pidalion* [Πηδάλιον τῆς νοητῆς Νηὸς, τῆς Μίας, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησίας, de Ieromonahul Agapie și Monahul Nicodim, Ed. Astir, Atena, 1990, pp. 544-545] și în PG 10, 1272 ș.u.

le bagă în gură și să îndreptăm această abatere de acum încolo; dar nici părinții nu trebuie să-și lase copiii să facă o necuviință ca aceasta"²⁸.

Această importantă analiză a Sfântului Dionisie al Alexandriei, care constituie primul dintre cele patru canoane în care a fost împărțită *Epistola sa Canonică* adresată episcopului Vasilide, a fost adoptată și de Sinodul Ecumenic V-VI, cunoscut ca Sinodul Trulan (690), care prin canonul 89 stabilește că încetarea postului trebuie să se facă după miezul nopții de sâmbătă spre duminică, pentru că, potrivit tâlcuirii Sfântului Nicodim la acest canon, din relatarea evanghelică „reiese că pe la miezul nopții a înviat Domnul, trecând ceasul al șaselea și începându-se ceasul al șaptelea”²⁹. Teodor Balsamon, explicând și el canonul Sfântului Dionisie, face trimitere și la canonul 89 al Sinodului Trulan, spunând că, în afară de canon, ora Învierii a fost lămurită pe cât este cu putință mai demult și pe baza locurilor scripturistice (cu toate că timpul adevărat îl cunoaște numai Dumnezeu Cel înviat) se cuvine să spunem că până la miezul nopții, adică până la ceasul al șaselea din noapte, trebuie să postim; de la ceasul al șaptelea însă, adică la ora 1 după miezul nopții, când începe duminica, când a înviat Hristos (probabil Învieria a avut loc fie pe la ceasul al șaptelea, fie pe la ceasul al optulea) nu trebuie să postim ca să nu ne arătăm potrivnici față de canoanele care interzic postul în dumi-

---

²⁸ Πηδάλιον, p. 297, nota 2.

²⁹ Πηδάλιον, p. 297, nota 2.

nici³⁰.

Și Sinaxarul duminicii de Paști, scris de Nichifor Calist Xanthopol, care a scris toate Sinaxarele Penticostarului, ne informează că Învierea a avut loc în jurul miezului nopții, puțin înainte sau puțin după aceea: *„Iar Învierea Domnului a fost așa: pe când păzeau ostașii mormântul, în jurul miezului nopții s-a făcut cutremur; căci, coborând un înger a dat la o parte piatra de la ușa mormântului”*.

Epilog. Frica de moarte a episcopilor și a clericilor este o rușine

Este paradoxal și dificil de explicat pentru credincioși faptul că, în timp ce Biserica cântă biruința lui Hristos asupra morții prin cuvintele *„Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând”*, majoritatea episcopilor se tem de moartea care ar putea fi provocată prin transmiterea coronavirusului și evită să sărbătorească Învierea la ora rânduită, în acord cu tradiția bimilenară a Bisericii. Cu adevărat aici se potrivesc cuvintele Sfântului Ioan Scărarul din lucrarea sa, „Scara”: *„Rușine este pentru păstor să se teamă de moarte de vreme ce ascultarea este definită ca ne-*

---

³⁰ Rallis-Potlis, *Σύνταγμα τῶν θείων καί ἱερῶν Κανόνων* [*Constituția dumnezeieștilor și sfintelor canoane*], Atena, 1854, vol. IV, pp. 6-7: *„...τό γάρ ἀληθές μόνος οἶδεν ὁ ἀναστάς Θεός... εἰκός δέ ἐστιν ἢ κατὰ τήν ἐβδόμην ἢ κατὰ τήν ὀγδόην ὥραν γενέσθαι τήν Ἀνάστασιν”* [„căci momentul exact doar Dumnezeu Cel înviat îl cunoaște... probabil că Învierea a avut loc fie la ceasul al șaptelea, fie la cel de al optulea”]. Ceasul al șaptelea și al optulea din noapte corespund orelor unu și două (1 și 2) după miezul nopții.

temere de moarte"³¹. Cu mult mai nerușinată și revelatoare este acum conducerea politică și reprezentanții aleși ai științei medicale, care îi lasă pe cei ignoranți să creadă că virusul atacă la miezul nopții, atunci când se face Învierea și nu cu trei ore mai devreme, pe când ei înșiși sunt loviți de virusul necredinței și angajați în planul mondial împotriva lui Hristos și a Bisericii Lui. A doua zi de Paști se deschid toate [magazinele]; doar bisericile deschise și „Hristos a înviat!” îi deranjează.

---

³¹ Λόγος εἰς τὸν Ποιμένα [Cuvânt către păstor] 66, p. 394.

CAPITOLUL IV

Introducere la combaterea circulației sinodale privind vaccinarea

După cum se știe, Sfântul Sinod Permanent al Bisericii Greciei, în ședința din 13 iulie a acestui an (n.n. 2021), a decis, printre altele, să alcătuiască o „Enciclică” adresată membrilor Bisericii, prin care îi va îndemna pe credincioși să se vaccineze cu unul dintre vaccinurile recomandate de medicii specialiști numiți de guvern, a căror autoritate și credibilitate au fost acceptate de conducerea Bisericii. Totodată, s-a decis să se întocmească o broșură, asemănătoare ca formă altor broșuri care au fost trimise uneori „CĂTRE POPOR”, în care medicii selectați să dea răspunsuri la întrebări și rezerve formulate în mod justificat la adresa vaccinurilor aprobate împotriva infecției cu coronavirus (Covid-19).

Într-adevăr, a fost pregătită „Enciclica Sinodală” nr. 3045/14.07.2021, intitulată „Biserica și știința în lupta împotriva pandemiei”, care a fost trimisă pe 16 iulie către Sfânta Arhiepiscopie a Atenei și către toate Sfintele Eparhii cu dispoziția de „a se citi în biserici duminică, 25 iulie a.c. în timpul Sfintei Liturghii, în locul predicii”. A fost întocmită și broșura „CĂTRE POPOR”, intitulată „Creștinii ne întrebă despre vaccin și medicii ne răspund”, în care sunt douăsprezece răspunsuri la tot atâtea întrebări. Broșura sinodală a fost trimisă Sfintelor Mitropolii și distribuită de acestea.

Ambele documente au provocat reacții intense din partea membrilor conștiinței ai Bisericii, reacții care s-au manifestat, uneori, chiar în interiorul bisericilor, în timpul citirii „*Circularrei*” și au existat chiar și cazuri în care nu s-a dat citire „*Circularrei*” și broșura „*CĂTRE POPOR*” nu a fost distribuită. S-au formulat critici intense, în diverse articole, asupra celor trei principale aspecte în care vaccinarea, impusă prin variate mijloace și moduri, generează probleme, și anume latura teologico-ecelesiastică, cea juridică, dar și cea pur medicală. La rândul nostru, folosind criteriile pur teologico-ecelesiastice, am comentat negativ deja faimoasa „*Circulară*”, într-o predică pe care am rostit-o la hramul Mănăstirii Sfânta Paraskevi din Milochori, Ptolemaida, în ziua de 26 iulie, care, postată fiind pe internet (video), s-a bucurat de o receptare elogioasă, odihnindu-i sufletește pe mulți dintre cei scandalizați³². Am hotărât astfel, pentru a-i întări și mai mult pe cei cu

---

³² Vezi art. *Σχόλια στὰ ψέμματα τῆς Ἐγκυκλίου τῆς ΔΙΣ (3045), γιὰ τὰ ἐμβόλια τοῦ Κορονοϊοῦ* [„Comentarii la minciunile Circularrei Sfântului Sinod Permanent (3045), despre vaccinurile pentru coronavirus”], 26-07-2021 pe pagina: <http://www.augoustinos-kantiotis.gr>, Ὁ π. Θεόδωρος ξετινάζει τὴν ἐγκύκλιο τῆς ΔΙΣ γιὰ τὰ ἐμβόλια [„Pr. Theodoros desființează circulara Sfântului Sinod Permanent privind vaccinurile”], din data de 28-07-2021, pe pagina <https://katanixi.gr/synergates/p-theodoros-zisis/scholia-toy-p-theodoroy-zisi-sta-psemmata-tis-egkyklioy-tis-dis-gia-ta-emvolia-perilipsi-vinteo-2021/> și Ὁ π. Θεόδωρος σχολιάζει τὴν εὐβαρλααμικὴ Ἐγκύκλιο [„Pr. Theodoros comentează circulara neovarlaamită”], din 20-08-2021 pe pagina <https://tasthyras.wordpress.com>.

dreaptă cugetare, să întocmim și în formă scrisă o combatere și o răsturnare a „*Circularei*” cu trimiteri la texte din Sfânta Scriptură, din scrierile Sfinților Părinți și din Sfintele Canoane, care nu pot fi cuprinse într-o predică din cadrul Sfintei Liturghii.

1. Discursul Sinodului este anapoda, albul e negru

Principalele motive care impun critica și răsturnarea afirmațiilor „*Circularei*” sunt trei: „*Circulara*” afirmă și chiar asigură „cu autoritate” că „*acest vaccin nu intră în nicio contradicție cu învățătura scripturistică, patristică și canonică a Sfintei noastre Biserici*”. Aceasta este o afirmație falsă și înșelătoare, care prezintă realitatea în mod răsturnat. Adevărul este exact opusul acestei afirmații; vaccinul în cauză și modul în care este susținut și impus sunt în totală opoziție cu învățătura Bisericii. Puținele mărturii scripturistice și patristice care sunt aduse au fost alterate nu doar ca sens, prin scoaterea lor din context, ci și practic, prin alterarea textului și invocarea unei informații inexistente, printr-o minciună sfruntată, așa cum este cazul referirii la profetul Isaia, care l-a vindecat pe regele Iezechia pasămite cu ajutorul științei medicale. Din acest motiv se naște, pe bună dreptate, întrebarea: În mediul sinodal și arhiepiscopal nu există clerici și teologi serioși și pregătiți? Se încredințează întocmirea de texte slabe și lipsite de credibilitate ignorantilor, neinstruiților și iresponsabililor? Oare cel care a alcătuit textul și membrii

sinodului, care l-au semnat și care acum au atât paternitatea, cât și responsabilitatea acestuia, n-au știut că minciuna are picioare scurte, așa cum spune înțelepciunea populară, și nu ajunge departe, ci se dă pe față curând?

Totuși, pervertirea adevărului și înlocuirea lui cu minciuna însoțesc istoria umanității de la începutul creației lumii, inventatorul și protagonistul acesteia fiind cel al cărui nume înseamnă opusul lui Dumnezeu, cel care stă împotriva lui Dumnezeu și Îi este vrăjmaș, adică satana. El a fost primul care a inventat răul și păcatul; cu minciuni și cu vorbe ipocrite, aparent inspirate de dragoste, i-a înșelat pe cei dintâi oameni, făcându-i să se întoarcă împotriva lui Dumnezeu și conducându-i spre stricăciune și moarte. De atunci există cuvântul opus Cuvântului Dumnezeiesc, discursul inversat³³, care prezintă negrul drept alb și albul drept negru, amarul ca dulce și dulcele drept amar. Pe cei care dau expresie acestui discurs mincinos, inversat, care răstoarnă valorile în lipsă de valori și lipsa de valoare în valoare, Sfânta Scriptură îi condamnă și îi găsește vrednici de a li se plânge de milă. Este înfricoșător cuvântul profetic care începe cu dezamă-

---

³³ Referitor la discursul inversat care se rostește astăzi, de la începutul declarării pandemiei de coronavirus, a se vedea excelentul articol al lui Konstantinos Vathiotis, fost Conf. univ. de Drept Penal, intitulat „Ο θαυμαστός ανάποδος κόσμος της υγειονομικής δικτατορίας”, [„Minunata lume anapoda a dictaturii sanitare”], în ziarul *Kyriakatiki Dimokratia* 01.08.2021, p. 05b/21 și pe site-ul *Orthodox Typos*, cu același titlu, din 02.08.2021.

girea și amărăciunea lui Dumnezeu, pentru că a așteptat ca via pe care a sădit-o în Ierusalim, iar apoi în Noul Ierusalim, Biserica, să dea struguri, dar ea a dat măcăci, o rodire anapoda, inversată: „Și avea nădejde că va face struguri, dar ea a făcut aguridă”³⁴. Pentru aceasta El anunță ca pedagogie punitivă, distrugerea și călcarea în picioare a viei și rostește teribile „vai-uri” împotriva celor care pervertesc adevărul, care promovează înțelepciunea și știința lor și îi persecută pe cei drepți și evlavioși, primind mită de la cei necuvioși și corupți. Există oare o înfățișare mai bună a ceea ce se întâmplă acum la nivel politic și ecleziastic? „**Vai** de cei ce zic răului bine și binelui rău; care numesc lumina întuneric și întunericul lumină; care socotesc amarul dulce și dulcele amar! **Vai** de cei care sunt înțelepți în ochii lor și pricepuți după gândurile lor! **Vai** de cei care vă conduc și vă împilează și sunt băutori de vin și meșteri la făcut băuturi îmbătătoare! **Vai** de cei ce dau dreptate celui nelegiuit pentru mită și lipsesc de dreptate pe cel drept!”³⁵

2. Știința medicală este supraestimată, iar harul tămăduitor al lui Dumnezeu este subestimat

Al doilea motiv pentru care „Enciclica” trebuie criticată este supraestimarea științei medicale și subestimarea puterii tămăduitoare a lui Dumnezeu și a Sfinților, care este confirmată de nenumărate minuni de vindecări ale bolnavilor, cu alte cuvinte subestimarea energiei și

---

³⁴ *Isaia* 5, 2.

³⁵ *Ibidem* 5, 20-23.

lucrării „mai presus de fire” a Harului necreat al lui Dumnezeu.

Este vorba de o boală duhovnicească a lumii occidentale, dominată de raționalism și științificism; Îl persecută și Îl ucid pe Dumnezeu și îl înscăunează în locul Lui, prin hybris, pe supraom, desființează teocentrismul și glorifică antropocentrismul. Din acest motiv, am caracterizat drept specifică ereziilor și varlaamită tendința „*Circulararei*” de a lăuda și de a ridica în slăvi știința medicală și de a trece sub tăcere și a ascunde lucrarea medicală și terapeutică a lui Dumnezeu, pe care ar fi trebuit să o promoveze în principal, sfătuind și îndemnând credincioșii să caute scăpare în biserici și, cu procesiuni de icoane și sfinte moaște și prin alte manifestări cultice să ceară intervenția „*mai presus de fire*” a lui Dumnezeu, pentru izbăvirea noastră de flagelul coronavirusului, așa cum a făcut Biserica întotdeauna de-a lungul veacurilor, izbăvind oamenii de boli molipsitoare, în acest sens existând mărturii istorice, dintre care unele le-am prezentat în alte articole, anterioare³⁶. Această tendință occidentală, de factură pa-

---

³⁶ Protopresbiter Theodoros Zisis, „Η Λήμνος σώθηκε από λοιμική νόσο μέ προσευχές τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμά” [„Insula Limnos a fost salvată de o boală infecțioasă prin rugăciunile Sfântului Grigorie Palama”], în revista *Theodromia* 22 (2020), pp. 154-161, și în cartea noastră, *Ἐκκλησία καὶ Κορωνοϊός. Προσβολή τῶν δογμάτων καὶ τῆς ἱερότητας τῶν ναῶν* [„Biserica și coronavirusul. Atac la adresa dogmelor și a sfințeniei bisericilor”], Tesalonic, 2020, Ed. Palimpsiston, pp. 13-24. [La ediția în limba română, pp. 9-20] *Vezi*, de asemenea, *idem*, „Ὁ Ἅγιος Δημήτριος σώζει τὴ Θεσσαλονίκη ἀπὸ λοιμώξεῃ χειρότερη τοῦ Κορωνοϊοῦ” [„Sfântul

pistașă, de încredere în știință și filosofie, a fost adusă în Tesalonic și în Constantinopol în secolul al XIV-lea de arogantul monah occidental și precursor al iluminismului Varlaam din Calabria, care a fost însă combătut cu succes de Sfântul Grigorie Palama, a cărui învățătură a fost validată de către Biserică în Sinoadele din anii 1341 și 1351, care au condamnat erezia varlaamismului și sunt considerate de ortodocși drept al IX-lea Sinod Ecumenic, cel de al VIII-lea fiind socotit sinodul din 879, din timpul Sfântului Fotie cel Mare, care a condamnat erezia Filioque a papistașilor și a protestanților care provin din aceștia.

Biserica nu este împotriva științei medicale și nici a oricărei alte științe și arte. Evaluarea lor pozitivă presupune buna folosire a acestora în folosul oamenilor și recunoașterea faptului că Dumnezeu dă medicilor medicamentele și materialele necesare, dar îi și luminează în realizarea lucrării lor. Atunci când medicii supraestimează posibilitățile științei medicale și încearcă să schimbe și să denatureze lucrarea Creatorului, atunci când în loc să aducă folos dăunează și atunci când condiționează asistența medicală de posibilitățile financiare ale pacienților, atunci când justifică chiar și uciderea oamenilor pentru a-i ajuta pe alții să trăiască (avorturi, transplanturi), atunci când administrează vaccinuri și preparate periculoase care nu au fost testate experimental și care sunt susceptibile de a duce la boală și moarte, arta devine malpraxis și uzul devine abuz. Mai presus de toate, un medic bun și înțe-

---

Dimitrie salvează Tesalonicul de o pandemie mai rea decât cea a coronavirusului”], *Theodromia* 22 (2020), pp. 624-635 și pe internet.

lept recunoaște limitele posibilităților sale, adică faptul că există cazuri de boli și bolnavi în fața cărora se declară neputincios și le lasă în seama puterii și a intervenției lui Dumnezeu, Doctorul atotputernic al trupurilor și al sufletelor, în seama medicinei cerești, dumnezeiești. Timp de doisprezece ani, femeia cu scurgere de sânge din Evanghelie și-a cheltuit toată averea cu medicii pentru a opri curgerea sângelui, dar niciun doctor nu a putut să o vindece. A fost vindecată prin harul tămăduitor al hainei lui Hristos, de îndată ce s-a atins de aceasta³⁷. Chiar și în recomandarea din Vechiul Testament „*Cinstește pe doctor cu cinstea ce i se cuvine, că și pe el l-a făcut Domnul*”³⁸, imediat după aceea se face lămurirea că știința medicală nu trebuie autonomizată și înălțată ca o valoare în sine, ci trebuie să lucreze spre slava lui Dumnezeu: „*Și El (Dumnezeu) a dat oamenilor știință, ca să Se mărească întru leacurile Sale cele minunate*”³⁹. Toate măsurile luate de la începutul epidemiei, din nefericire și cu acordul majorității episcopilor, au fost însă împotriva slavei lui Dumnezeu. Și chiar, în continuare, acest text din cartea *Înțelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah*, pentru a nu se pune accentul exclusiv pe competența medicilor și pentru

---

³⁷ Luca 8, 42-44: „Și, pe când se ducea El, mulțimile Îl împresurau. Și o femeie, care de doisprezece ani avea scurgere de sânge și cheltuisese cu doctorii toată averea ei, și de nici unul nu putuse să fie vindecată, apropiindu-se pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui și îndată s-a oprit curgerea sângelui ei”. Și acestea le consemnează chiar Luca, a cărui profesie era cea de medic.

³⁸ Ecclesiasticul 38, 1.

³⁹ Ecclesiasticul 38, 6.

a nu fi uitat Dumnezeu ca medic, așa cum face „*Enciclica*” și cum rău intenționat susțin clerici și teologi, care afirmă că toate măsurile care se iau reprezintă o temă medicală, care nu trebuie să fie transformată într-una teologică, sfătuieste cu pregnanță ca atunci când ne îmbolnăvim, să nu uităm de harul vindecător al lui Dumnezeu, ci să căutăm scăpare la El, în rugăciune: „*Fiule! În boala ta nu fi nebăgător de seamă; ci te roagă Domnului și El te va tămădui*”⁴⁰.

Această linie a încrederii relative și nu absolute în știința medicală este adoptată și de Sfântul Vasile cel Mare, medic prin studiu și în practică, care, după un răspuns amănunțit la întrebarea dacă evlavia ne îngăduie să folosim reușitele medicinei⁴¹, formulează concluzia că nu trebuie nici să evităm cu totul ajutorul medicilor, dar nici nu este rezonabil și adecvat să ne punem în aceștia toate speranțele: „*Așadar, nici nu trebuie să fugim cu totul de această artă, nici nu trebuie să ne punem toată nădejdea în ea*”⁴². Ca în toate artele, totul depinde de folosirea bună sau rea, a științei respective. Sfântul caracterizează drept „nesocotit” [gr. κτηνώδες ar putea fi redat mai direct ca

---

⁴⁰ *Ecclesiasticul* 38, 9. Mai multe în acest sens vezi la Protopresbiter Theodoros Zisis, „Οἱ γιατροὶ ἀδύναμοι, ὁ Χριστὸς παντοδύναμος” [„Medicii sunt neputincioși, Hristos este atotputernic”], *Theodromia* 22 (2020), pp. 499-505 și pe internet.

⁴¹ “Ὁροι κατὰ πλάτος [Regulile mari] 2, Ἐρώτησις 55: Εἰ τοῖς ἐκ τῆς ἰατρικῆς κεχρηῆσθαι κατὰ σκοπόν ἐστι τῆς εὐσεβείας” [„Întrebarea 55: Dacă este potrivit scopului buneii-credințe folosirea lucrurilor din medicină”], *ΕΠΕ* 8, 394-408.

⁴² *Ibidem* 5, *ΕΠΕ* 8, 406.

„dobitocesc”] a ne lăsa sănătatea în mâinile medicilor și le spune „nefericiți” celor care îi numesc pe medici salvatorii lor: *„Căci (dacă) pe de o parte este lucru nesocotit să-și pună cineva toată nădejdea de însănătoșire (numai) în mâinile doctorilor, cum vedem (că fac) unii dintre nefericiții suferinzi, care nu se dau în lături să-i numească pe doctori chiar mântuitori ai lor, pe de altă parte este încăpățânare să fugi complet de orice folos din cele pe care le poate aduce medicina”*⁴³.

3. Coronavirusul – instrument al globalizării și al ecumenismului

Istoria bimilenară a creștinismului nu a fost scutită de încercările vrăjmașului, diavolul, prin discursul pe dos, de a distruge Biserica, de a învăța „altă Evanghelie”, de a răsturna lucrurile prin neadevărurile și sofismele născocite de instrumentele lui, fie prin idolatrie, fie prin sincretismul gnostic, în timpul primelor secole creștine ale imperiului roman idolatru și sincretist, răspândit în toată lumea, fie prin diversele erezii și schisme în timpul imperiului roman de Răsărit, al Bizanțului, de o mie de ani, răspândit și el în întreaga lume, și până în ziua de azi. Biserica însă, care se identifică exclusiv și absolut cu Biserica Ortodoxă, a rămas nebiruită și va rămâne nebiruită după binecunoscuta asigurare a Domnului că *„porțile iadului nu o vor birui”*⁴⁴ (Biserica) și că El însuși va fi

---

⁴³ *Ibidem* 3, EΠE 8, 400-402.

⁴⁴ *Matei* 16, 18.

împreună cu cei credincioși până la sfârșitul istoriei: „și iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului”⁴⁵. Incontestabilă este fundamentarea pe care o dă invincibilității Bisericii marele mucenic și mărturisitor al Adevărului, Sfântul Ioan Gură de Aur, care a murit exilat și chinuit pentru că s-a opus discursului anapoda și faptelor anapoda ale reprezentanților puterii politice și ecleziastice din orașul care conducea întreaga lume de atunci, Constantinopolul. Într-o predică a sa, pe care a rostit-o cu puțin timp înainte să fie exilat, adresându-se celor puternici care îl persecutau, dar și puternicilor oricărei epoci, inclusiv celor din vremea noastră, politicieni și oameni ai Bisericii, îi sfătuiește să înceteze războiul împotriva Bisericii fiindcă este sigur că vor fi învinși. Dacă cineva se luptă cu un om, ori va învinge ori va fi învins. Dar dacă se luptă cu Biserica, e imposibil să învingă fiindcă Biserica a fost întemeiată și este păzită de Dumnezeu și nimeni nu e mai puternic decât Dumnezeu⁴⁶.

Cunoscând, deci, puterea lui Dumnezeu, diavolul așteaptă și speră că Dumnezeu va înceta să ocrotească Biserica atunci când noi, creștinii, ne vom arăta nevrednici de ocrotirea Lui, când părăsim Evanghelia și urmăm unor falși episcopi, preoți și învățători, când în loc de struguri vom produce măracini. După Sfântul Ioan Gură

---

⁴⁵ *Matei* 28, 20.

⁴⁶ *Ὁμιλία πρὸ τῆς ἐξορίας* [„Omilie rostită înainte de exil”] 1, PG 52, 429: „Nimeni nu este mai puternic decât Biserica, omule... Dacă te războiești cu un om, sau învingi sau ești învins. Dar dacă te lupți cu Biserica, e cu neputință să birui. Dumnezeu e mai puternic ca toți”.

de Aur, „atunci când Dumnezeu se mânie pe noi, oprește darul Duhului”⁴⁷.

Din nefericire, lumea occidentală, ruptă de Biserica Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolică, Biserica Ortodoxă, pe tot parcursul mileniului II d.Hr., a alterat Evanghelia și Tradiția Bisericii, în primul rând prin papism și, în continuare încă și mai rău, prin protestantism. A încetat să-L mai considere pe Hristos drept cap al Bisericii, înlocuindu-L cu papa, și a înălțat excesiv și a supraestimat raționalismul și știința, opunându-I lui Dumnezeu-Omul Hristos și harului Duhului Sfânt pe supraomul științei și al tehnologiei, puterea minții și a rațiunii. Occidentul s-a decreștinat și a pierdut harul Duhului Sfânt, motiv pentru care se află sub controlul forțelor satanice și antihristice, care în secolul al XIX-lea au lucrat și au pregătit împotriva exclusivității creștinismului și a unicității Bisericii Ortodoxe, ecumenismul sincretist masonic, care învață că mântuirea se realizează nu numai în creștinism, ci și în alte religii și că noi, ortodocșii, ar trebui să renunțăm la narcisismul mărturisirii că doar noi constituim Biserica, fiindcă biserici sunt și ereziile, după cum a decis pseudosinodul din Kolymbari Creta (2016) și așa cum, cu o supraautoritate de tip papal, patriarhul Bartolomeu a recunoscut schismaticii din Ucraina ca biserică autocefală, nesocotind Biserica canonică existentă și Tradiția sinodală a Bisericii.

---

⁴⁷ *Εἰς τὴν ἀγίαν Πεντηκοστήν* [„La Sfânta Cincizecime”] 13, PG 50, 457.

În paralel cu acest ecumenism religios, care desființează diferențele dintre religii și dintre confesiunile creștine, pentru a ne conduce spre pan-religia lui anti-hrist, se desfășoară și ecumenismul politic, care folosește noi metode de amestecare și asimilare a popoarelor, a culturilor, a patriilor pe timp de pace⁴⁸.

I-au îndreptat în mod deliberat pe oameni către consumul de bunuri materiale și au discreditat drept rasism patriotismul sănătos, promovând și aici multiculturalismul, pentru ca noile generații să uite istoria, pentru a se distruge anticorpii culturali și naționali și să se predea în fața Globalizării, a Noii Ordini Mondiale, a Noii Ere a masonilor lui Lucifer. Au considerat că acum conștiințele s-au maturizat, astfel încât să fie realizate și pan-religia și noul guvern mondial, „Marea Resetare” (Great Reset) a erei ecumenismului religios și politic, care răstoarnă ceea ce ne-au transmis Evanghelia și Biserica.

Producerea și promovarea epidemiei de coronavirus, dacă acesta este un produs creat în laborator, sau gestionarea acesteia, dacă virusul este de origine naturală, au fost o oportunitate pentru cei care promovează globalizarea ca să probeze reacțiile popoarelor, disponibilitatea lor de a se supune unui plan de guvernare mondială,

---

⁴⁸ Mai multe în acest sens, vezi în două articole ale noastre: a) „Πολιτικός και Θρησκευτικός Οικουμενισμός” [„Ecumenism politic și religios”], *Theodromia* 9 (2007), pp. 3-9 și b) „Ο έλληνορθόδοξος πολιτισμός και ή ύγιής Παγκοσμιοποίηση” [„Civilizația elenă ortodoxă și globalizarea sănătoasă”], *Theodromia* 17 (2015), pp. 116-130.

unei dictaturi și tiranii mondiale. Au creat noi idoli, Sănătatea și Știința, pe care i-au pus deasupra lui Dumnezeu și terorizează oamenii cu frica morții, disprețuind și insultând învățătura Bisericii, adunările cultice, Sfintele Taine. Imaginea clericilor mascați în jurul Sfintei Mese, dar și cea a mirenilor din biserici, nu trimite la închipuirea îngerilor, așa cum cântăm în imnul heruvic, „*Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim*”, ci la o manifestare specifică unui carnaval, cu deghizați, așa cum se întâmplă în timpul Triodului, unde, potrivit Sfântului Nicodim Aghioritul, satana dănțuiește⁴⁹. Sunt interesați în principal de subjugarea Bisericii, a Bisericii Ortodoxe, întrucât confesiunile creștine occidentale sunt deja subjugate și promovează împreună ecumenismul politic și religios.

Până în urmă cu câteva decenii, Biserica Ortodoxă, în special Biserica Greciei, nu a ascultat și nu s-a supus dispozițiilor Noii Ordini masonice, directivelor ecumeniste ale Fanarului, care de la sfârșitul veacului al XIX-lea este prizonier de bună voie și nu în mod inevitabil, planurilor celor care pregătesc Noua Eră a lui antihrist. Această atitudine a Bisericii Greciei a fost marele obstacol în calea promovării planurilor de ecumenism și globalizare. Au așteptat avansarea eroziunii ecumeniste, maturizarea condițiilor pentru ei, ca să înceapă mai întâi realizarea „unirii bisericilor” și apoi a religiei universale. Se spu-

---

⁴⁹ Sfântul Nicodim Aghioritul, *Χρηστοθήθεια τῶν Χριστιανῶν* [*Hristoithia (Bunul moral al creștinilor)*], Tesalonic, Editura V. Rigopoulou, p. 35: „Joacă dracul cu zece basmale și împreună cu el, joacă toată mulțimea dracilor.”.

ne că din arhivele Vaticanului provine informația că „unirea bisericilor” s-a hotărât în timpul lui Atenagora, însă a fost stopată, cel puțin proclamarea oficială a acesteia, din cauza reacției Bisericii Greciei și a Sfântului Munte. Ne amintim că trei vrednici de veșnică pomenire episcopi ai Bisericii Greciei și chiar ai așa-numitelor „Noi Ținuturi”, Mitropolitul Ambrozie de Eleftheroupoli, Pavel de Paramythia și Augustin Kantiotis, Mitropolitul Florinei, au recurs la îngrădire, întrerupând timp de trei ani, între 1969-1972, pomenirea Patriarhului Ecumenic Atenagora, și la fel au făcut și toate mănăstirile din Sfântul Munte, inclusiv Sfântul Paisie Aghioritul. Acum, după o jumătate de secol, eroziunea ecumenistă a avansat mult, iar maturizarea conștiințelor multora, lipsiți de catehizare, care nu au anticorpi care să îi protejeze în fața infecției ecumenismului, a reușit. Cele trei instituții de bază care ar trebui să ofere anticorpi ortodocși, și anume Ierarhia, Sfântul Munte și Facultățile de Teologie, sunt aproape complet supuse, după cum am arătat într-un studiu anterior⁵⁰. S-a împlinit, astfel, așteptarea ecumeniștilor, ca ecumenismul să fie acceptat progresiv în conștiința slujitorilor Bisericii, a teologilor și a mirenilor necatehizați, pentru a trece la „unirea bisericilor” și la religia universală.

---

⁵⁰ Protopresbiter Theodoros Zisis, „Κινδυνεύει τώρα σοβαρά η Ὁρθοδοξία” [„Acum Ortodoxia este în mare primejdie”], *Theodromia* 9 (2007), pp. 89-128.

Nădejdea unei rezistențe ortodoxe eficiente ar fi putut înflori și rodi dacă marea putere, demografică și politică, a Rusiei ortodoxe și-ar fi diferențiat cursul față de cel al Constantinopolului în privința ecumenismului, a relațiilor intercreștine și interreligioase, așa cum s-a întâmplat după sinodul trădător de la Ferrara-Florența (1438-1439). Din păcate, la nivelul conducerii Bisericii Ruse, ecumenismul înflorește și domnește, și aceeași poziție au acolo și în privința acceptării măsurilor statului, referitor la purtarea măștilor și a necesității vaccinării. În această privință există chiar un discurs contradictoriu, inversat, și mai evident, așa cum s-a semnalat deja, pentru că ceea ce susțin acum ierarhii și teologii în favoarea vaccinului vine în contradicție cu deciziile sinodale relativ recente ale Bisericii Rusiei cu privire la folosirea materialului embrionar în scopuri medicale⁵¹.

---

⁵¹ Vezi în acest sens, la Dmitry Malyshev, *Περί πνευματικού κινδύνου τοῦ ἐμβολίου «Sputnik V»* [Despre primejdia duhovnicească a vaccinului „Sputnik V”]. Pe pagina web Katanixi articolul a fost publicat sub titlul „Ὀλη ἡ ἀλήθεια γιά τή χρήση ἐκτροωμένων ἐμβρύων στά ἐμβόλια κατά τοῦ κορωνοϊοῦ” [Întregul adevăr despre utilizarea embrionilor avortați în vaccinurile împotriva coronavirusului], 03-08-2021. Relevantă este și „Ἀνοιχτή ἐπιστολή πρὸς τόν Σεβασμιώτατο Τύχων, Μητροπολίτη Πισκόφ καί Πορχόφ” [Scrisoare deschisă către Înaltpreasfințitul Tihon, Mitropolit de Pskov și Porkhov], semnată de Anatoly Artyukh, coordonatorul „Adunării Miren timerortodoxi” din Sankt Petersburg. A fost publicată pe site-ul Katanixi sub titlul „Ἐπιστολή διαμάντι ὀρθοδόξων λαϊκῶν, πρὸς Ἐπισκόπους ἐναντίον τοῦ μαζικοῦ ἐμβολιασμοῦ”, 24-08-2021.

Cea mai evidentă și de necontestat dovadă a instrumentalizării coronavirusului în beneficiul globalizării și al ecumenismului este dată de faptul că ecumeniști renumiți din rândul ierarhilor s-au grăbit să se vaccineze, ca model și exemplu de supunere față de conducătorii lumii, în fața camerelor TV, precum și de susținerea tuturor măsurilor luate și chiar a celor împotriva Bisericii, precum au fost închiderea bisericilor, purtarea măștilor în biserici, interzicerea procesiunilor, schimbarea orei de săvârșire a slujbei Învierii și multe altele. Câte „vai-uri” profetice, precum cele veterotestamentare și cele rostite de Domnul Hristos, ni se potrivesc!!!

Vom continua, mai detaliat, combaterea „Circula-rei”, într-un articol viitor.

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
-----------------------------	---

CAPITOLUL I

Medicii sunt neputincioși, Hristos este atotputernic.

De ce a crescut numărul infectărilor în Tesalonic?

1. Bisericile goale și pustii.....	7
2. Creatorul este mai specialist decât specialiștii.....	8
3. Sfinții continuă să facă minuni. Bisericile sunt locuri de vindecare a bolilor.....	11
Epilog. Inoculați cu ideologii antihriste.....	14

CAPITOLUL II

Sfântul Dimitrie salvează Tesalonicul de o epidemie mai rea decât cea a coronavirusului

1. Cine sunt neovarlaamiții, purtătorii de măști sau luptătorii împotriva măștilor?	17
2. De ce facem referire la salvarea minunată a Tesalonicului de epidemia ucigătoare?	20
3. Epidemia nemaîntâlnită, „ <i>atotdevoratoare și atotnimitoare</i> ” din Tesalonic.....	26
4. Concluzii și comparații	30

CAPITOLUL III

Prăznuirea Învierii înainte de miezul nopții este un act blasfemator și lipsit de fundament teologic

1. Decizia sinodală a provocat confuzie teologică..... 35
2. Păstrarea tradiției este dogmă în Biserica Ortodoxă..... 37
3. Timpul liturgic nu anulează timpul natural. Acestea coexistă 40
4. Timpul exact al Învierii este plasat după miezul nopții de sâmbătă spre duminică 43
- Epilog. Frica de moarte a episcopilor și a clericilor este o rușine 47

CAPITOLUL IV

Introducere la combaterea circulării sinodale privind vaccinarea

1. Discursul Sinodului este anapoda, albul e negru..... 51
2. Știința medicală este supraestimată, iar harul tămăduitor al lui Dumnezeu este subestimat..... 53
3. Coronavirusul – instrument al globalizării și al ecumenismului..... 58